

Analiza mocnych i słabych stron Pomorza w zakresie innowacyjności

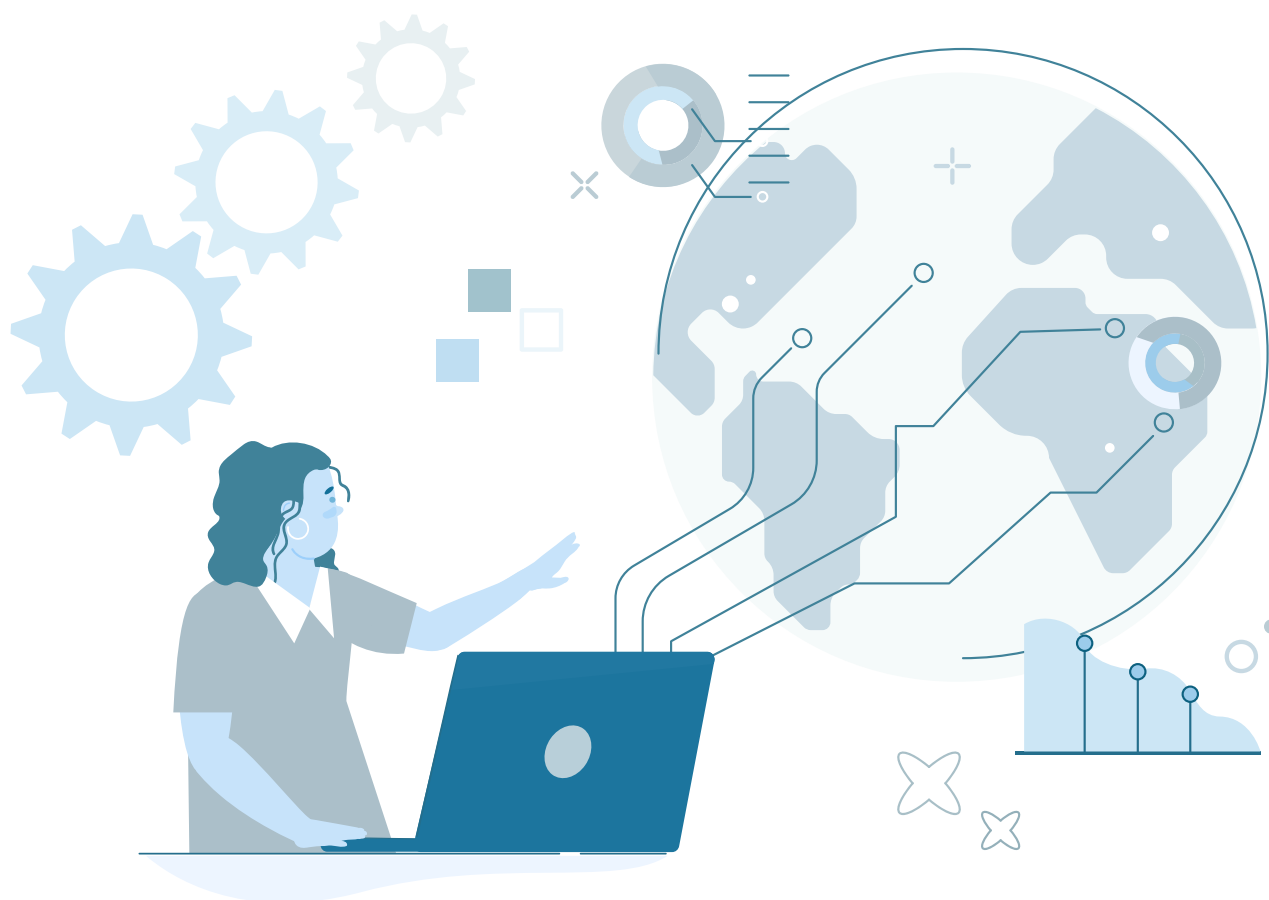
[analiza porównawcza na tle pozostałych polskich województw]

2026

REGIONALNE CZYNNIKI
INNOWACYJNOŚCI

INNOWACYJNOŚĆ POMORZA
NA TLE POLSKICH WOJEWÓDZTW

ANALIZA
PORÓWNAWCZA I WNIOSKI

Barometr
**Analiza mocnych i słabych stron Pomorza w zakresie innowacyjności
(analiza porównawcza na tle pozostałych polskich województw) 2026**

Wydawca

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

ul. Do Studzienki 63
80-227 Gdańsk
tel. +48 58 524 49 30
ibngr@ibngr.pl

Zespół realizujący cykl badawczy

prof. dr hab. **Jan Fazlagić**, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
prof. dr hab. **Stanisław Kowalczyk**, Szkoła Główna Handlowa
prof. dr hab. **Paweł Kubicki**, Uniwersytet Jagielloński
Adam Leśniewicz, dyrektor, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
prof. **Mariusz Orłowski**, Virginia Tech University
Luk Palmen, Prezes Zarządu, InnoCo
Jan Maria Szomburg, Prezes, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
Marcin Wandałowski, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

**Pomorski
Przegląd
Gospodarczy**

Badania i raport zrealizowano w ramach naboru o objęcie wsparciem z Planu Rozwojowego dotyczącego realizacji projektu w ramach naboru Inwestycji A.3.1.1 pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych” nr umowy o objęcie wsparciem KPO/22/LLL/U/0013.

**Rzeczpospolita
Polska**

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

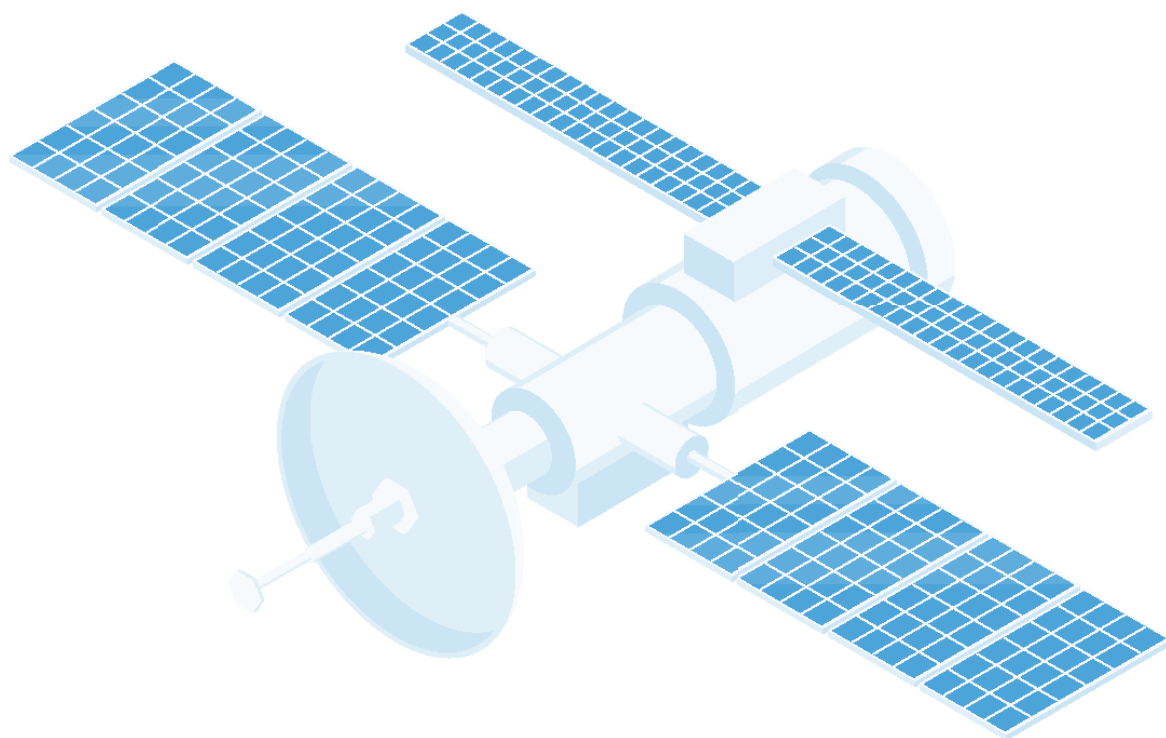

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Podsumowanie wyników badania	6
3. Cel, zakres i metodologia badania	8
4. Regionalne czynniki innowacyjności	11
5. Innowacyjność Pomorza na tle polskich województw – analizy cząstkowe	15
5.1 Zasoby ludzkie	15
5.2 Innowacyjność przedsiębiorstw	17
5.3 Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw	20
5.4 Efektywność działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach	22
5.5 Poziom rozwoju gospodarczego	25
5.6 Ekosystem gospodarczy	27
5.7 Otoczenie społeczno-kulturowe	29
5.8 Działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym	31
5.9 Efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych	33
6. Innowacyjność Pomorza na tle polskich województw – analiza syntetyczna	36
7. Analiza porównawcza i wnioski	40
8. Załączniki	43
9. Spis tabel i kartogramów	45

1. Wstęp

Innowacyjność regionów coraz silniej decyduje o ich długofalowej zdolności rozwojowej. W warunkach przyspieszonych zmian technologicznych, transformacji energetycznej, presji demograficznej oraz rosnącej konkurencji o talenty, kapitał i inwestycje przewagi regionalne nie wynikają już wyłącznie z tradycyjnych czynników wzrostu. Coraz większe znaczenie mają: zdolność do tworzenia i wdrażania nowych rozwiązań, jakość lokalnego ekosystemu gospodarczego, współpraca nauki z biznesem, kompetencje mieszkańców oraz otwartość społeczno-kulturowa.

Z tej perspektywy szczególnego znaczenia nabiera ocena pozycji Pomorza na tle innych polskich województw. Region należy do grona najbardziej rozwiniętych i najbardziej konkurencyjnych w kraju, jednak sama wysoka pozycja gospodarcza nie

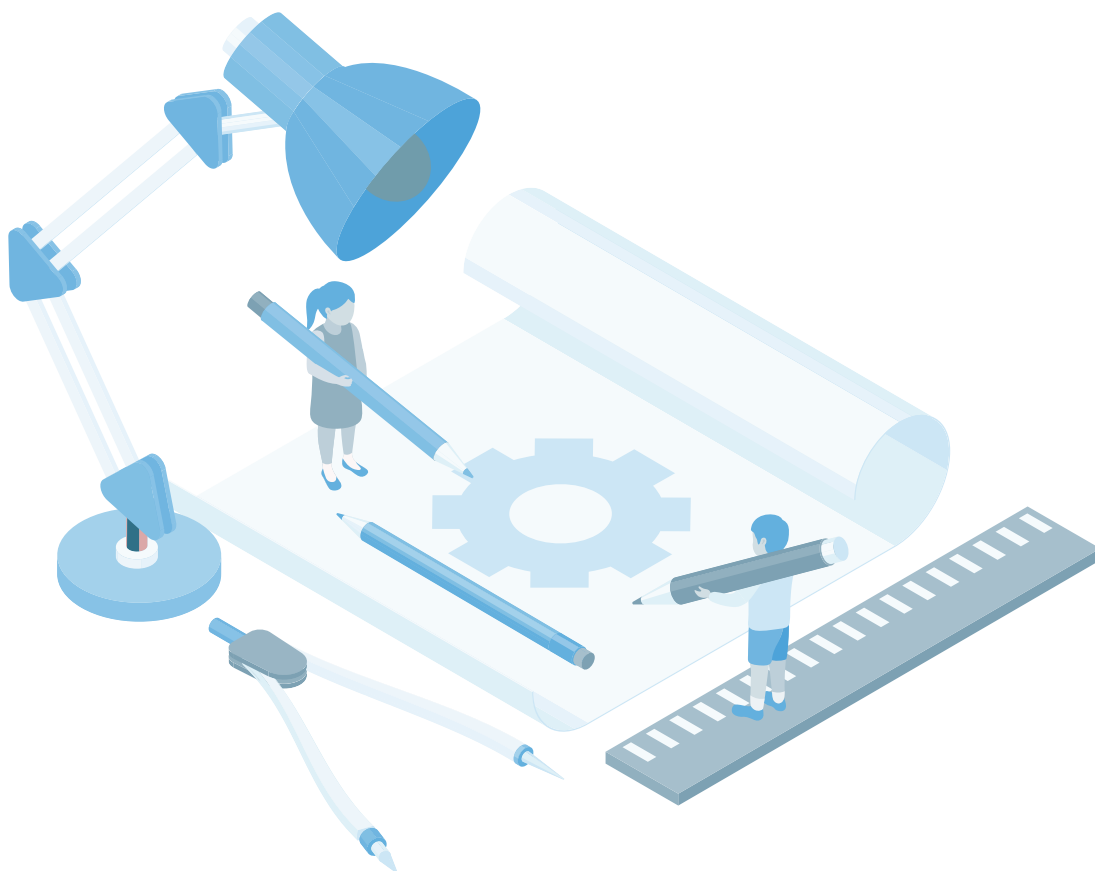
przesądza jeszcze o trwałości jego przewag. Kluczowe staje się pytanie, w jakim stopniu Pomorze potrafi przekształcać swoje zasoby, instytucje i potencjał gospodarczy w realną zdolność do generowania innowacji oraz ich skutecznego wykorzystywania w gospodarce.

Temu służy kolejna edycja badania „Analiza mocnych i słabych stron Pomorza w zakresie innowacyjności (analiza porównawcza na tle pozostałych polskich województw) 2026”. Pozwala ono określić poziom innowacyjności województwa pomorskiego, wskazać jego mocne i słabe strony, a także porównać je z pozostałymi regionami Polski. Analiza obejmuje zarówno czynniki wejściowe, takie jak zasoby ludzkie, nakłady na działalność badawczo-rozwojową czy jakość ekosystemu gospodarczego, jak również efekty działalności innowacyjnej, w tym aktywność patentową oraz zdolność przedsiębiorstw do komercjalizacji nowych rozwiązań.

Niniejsze badanie ma również wymiar porównawczy. Zestawienie wyników z jego wcześniejszymi edycjami (z 2024 oraz 2025 r.) umożliwia ocenę, czy pozycja Pomorza ma charakter stabilny, czy też

ulega istotnym przesunięciom. Jest to szczególnie istotne, ponieważ innowacyjność regionu kształtuje się w długim okresie, a jej poziom zależy zarówno od bieżącej aktywności przedsiębiorstw i uczelni, jak i od skumulowanych przez lata zasobów, specjalizacji oraz sieci współpracy.

Wnioski przedstawione w raporcie mają więc służyć nie tylko opisowi aktualnej pozycji województwa pomorskiego, lecz także lepszemu zrozumieniu mechanizmów, które tę pozycję wzmacniają lub ograniczają. „Analiza mocnych i słabych stron Pomorza w zakresie innowacyjności (analiza porównawcza na tle pozostałych polskich województw) 2026” stanowi tym samym narzędzie diagnozy regionalnego potencjału rozwojowego oraz punkt wyjścia do dalszej refleksji nad kierunkami polityki innowacyjnej regionu. ■

2. Podsumowanie wyników badania

Celem badania pt. „Analiza mocnych i słabych stron Pomorza w zakresie innowacyjności (analiza porównawcza na tle pozostałych polskich województw) 2026” było określenie stopnia innowacyjności województwa pomorskiego, wskazanie jego mocnych i słabych stron w tym kontekście, a także porównanie go pod tym względem z pozostałymi polskimi województwami.

Ocena innowacyjności Pomorza oraz innych regionów dokonana została w oparciu o 30 wskaźników szczegółowych, podzielonych na 9 kategorii:

- ▶ zasoby ludzkie,
- ▶ innowacyjność przedsiębiorstw,
- ▶ działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw,
- ▶ efektywność działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw,
- ▶ poziom rozwoju gospodarczego,
- ▶ ekosystem gospodarczy,
- ▶ otoczenie społeczno-kulturowe,
- ▶ działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym,
- ▶ efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że województwo pomorskie należy do grona najbardziej innowacyjnych regionów w Polsce, zajmując pod tym względem 5. pozycję w kraju. O jego silnej pozycji decydują przede wszystkim:

- ▶ bardzo dobrze rozwinięty ekosystem gospodarczy,
- ▶ bardzo wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw,
- ▶ bardzo wysoki poziom działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw,
- ▶ bardzo dobrze rozwinięte otoczenie społeczno-kulturowe,
- ▶ wysoka dostępność wykwalifikowanych zasobów pracy,

- ▶ wysoki poziom rozwoju gospodarczego,
- ▶ wysoki poziom działalności badawczo-rozwojowej uczelni i instytucji naukowych,
- ▶ wysoka efektywność działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw.

Jedyną kategorią, w której Pomorze wypadło na tle innych regionów przeciętnie, jest efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych. W żadnej natomiast nie prezentuje się ono słabo bądź bardzo słabo.

Badanie wykazało, że najbardziej innowacyjnym regionem w Polsce pozostaje województwo mazowieckie, wyprzedzające województwa: małopolskie, śląskie, dolnośląskie oraz pomorskie. Utrzymanie przez Pomorze 5. pozycji

w kraju – podobnie jak stabilność czołówki rankingu względem dwóch poprzednich edycji badania (2025 i 2024) – należy interpretować przede wszystkim jako potwierdzenie trwałej konkurencyjności regionów-liderów. W warunkach szybko zmieniającego się otoczenia gospodarczego, geopolitycznego i technologicznego utrzymanie miejsca w ścisłej krajowej czołówce wymaga bowiem ciągłego wzmacniania potencjału rozwojowego oraz zdolności do skutecznego konkurowania o inwestycje, talenty i działalność badawczo-rozwojową. Jednocześnie większa dynamika przetasowań widoczna jest w dalszej części zestawienia. Najbardziej zauważalnym przykładem jest awans województwa łódzkiego na 6. miejsce kosztem wielkopolskiego, a także awans województwa podkarpackiego na 8. pozycję. ■

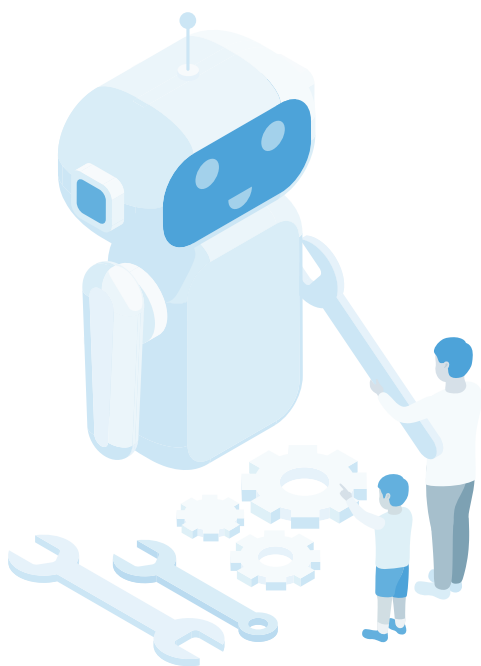

3. Cel, zakres i metodologia badania

Cel

Celem badania Innowacyjności Pomorza jest:

- ▶ identyfikacja terytorialnych różnic w poziomie innowacyjności regionów oraz ich gradacja pod tym względem,
- ▶ szczegółowa analiza innowacyjności województwa pomorskiego, wraz ze wskazaniem:
 - mocnych oraz słabych stron Pomorza w tym kontekście,
 - dystansu, jaki dzieli Pomorze od ogólnopolskich liderów innowacyjności oraz regionów, które w zestawieniu wyników badania znalazły się tuż za nim,
 - różnic, jakie zaszły w analizowanym obszarze względem ubiegłorocznej edycji badania.

Zakres

Merytoryczny zakres raportu odnosi się do pojęcia innowacyjności regionu, rozumianej jako jego zdolność do tworzenia, rozwijania oraz przyjmowania (adaptacji) nowych pomysłów, technologii oraz procesów, prowadzących do postępu ekonomicznego, społecznego i technologicznego. Owa zdolność wynika z szerokiego zestawu czynników. Obszary oferujące optymalną ich kombinację uznać należy za najbardziej innowacyjne.

Zakres merytoryczny opracowania uwarunkowany jest:

- ▶ koniecznością zastosowania szerokiego spektrum wskaźników szczegółowych opisujących możliwie dokładnie poszczególne czynniki wpływające na innowacyjność regionu,
- ▶ koniecznością doboru różnych wag poszczególnych czynników, podkreślając ich różne znaczenie z perspektywy ogólnej oceny innowacyjności regionu.

Biorąc pod uwagę wymienione uwarunkowania, przeanalizowano kilkadziesiąt zmiennych będących podstawą dla oceny przestrzennego zróżnicowania poszczególnych czynników, z których wynika ogólna innowacyjność regionu. W zależności od stopnia ich wpływu na innowacyjność, zgodnie z autorską metodologią badawczą

Tabela 1

Zasadnicze grupy (kategorie) czynników innowacyjności regionów oraz przypisana im waga

L.p.	Kategoria czynników	Waga
1	Zasoby ludzkie	25
2	Innowacyjność przedsiębiorstw	15
3	Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw	10
4	Efektywność działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw	10
5	Poziom rozwoju gospodarczego	10
6	Ekosystem gospodarczy	10
7	Otoczenie społeczno-kulturowe	10
8	Działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym	5
9	Efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych	5

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR), nadano im różne wagi. Wagi zasadniczych kategorii grupujących wskaźniki szczegółowe prezentuje Tabela 1.

W ramach każdej kategorii wytypowane zostały wskaźniki szczegółowe (w zależności od kategorii ich liczba oscylowała w przedziale 2-6), co pozwoliło oprzeć badanie na, w sumie, 30 wskaźnikach. Zostały one opisane w rozdziale 3. Szczegółowy spis danych statystycznych branych pod uwagę w ramach poszczególnych, zasadniczych grup (kategorii) czynników, źródła danych oraz zakres czasowy wykazane zostały w załączniku nr 1. Wagi składowe, przypisane poszczególnym wskaźnikom szczegółowym wchodzącym w skład danej kategorii, stanowią niejawni element autorskiej metodologii IBnGR.

Przestrzenny zakres badania obejmuje Polskę w podziale na 16 województw. Zakres czasowy wyznacza dostępność najnowszych danych, dlatego też w raporcie wykorzystano dane z lat 2024-2025.

W wypadku danych w segmentach efektywności działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw oraz efektywności działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych, dokonano agregacji danych z pięciu ostatnich dostępnych lat (2021-2025).

Takie podejście uwzględnia długotrwały charakter procesu tworzenia innowacji oraz pozwala zniwelować niespodziewane pozytywne bądź negatywne odchylenia, jakie mogą zdarzyć się na przestrzeni pojedynczego roku.

W raporcie wykorzystano dane ilościowe pochodzące przede wszystkim z systemu statystyki publicznej (Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego), które uzupełnione zostały danymi pochodzącymi z Europejskiego Urzędu Statystycznego (Eurostat).

Metodologia badania

Do obliczeń została wykorzystana klasyfikacja pseudojednocechowa. Metoda ta zapewnia

– poprzez odpowiednią transformację i agregację danych statystycznych – zredukowanie wielowymiarowości badanych zagadnień, dzięki stworzeniu jednowymiarowej oceny, która zachowuje istotne cechy oryginalnych danych, umożliwiając jednocześnie skuteczną klasyfikację badanych jednostek terytorialnych.

W rezultacie każdemu polskiemu województwu przypisane zostały wartości wskaźnika, które reprezentują ogólną notę odzwierciedlającą jego poziom zaawansowania z punktu widzenia badanego obszaru. Stanowi ona w istocie sumę ważonych wartości autorsko dobranych pseudocech (z których każda stanowi *de facto* oddzielny „podwskaźnik” syntetyczny, składający się z 2-6 danych statystycznych), których wagi odzwierciedlają ich istotność z punktu widzenia analizowanego obszaru. Poszczególne wagi ustalone zostały na podstawie autorskiej metody Zespołu Badawczego, uwzględniającej ekspertyzę dziedzinową, jak również analizę danych historycznych.

Wzór stosowany w badaniu można zapisać w następujący sposób:

$$\sum_{i=1}^n w_i \cdot x_i$$

gdzie:

n to liczba wskaźników,

w_i to waga i -tego wskaźnika,

x_i to wartość i -tego wskaźnika.

Zastosowanie klasyfikacji

pseudojednocechowej powoduje, że oceny badanych wskaźników mają charakter względny, gdzie punktem odniesienia jest wartość średnia dla zbioru województw.

Mimo starań autorów niniejsze opracowanie nie wyczerpie wszystkich istotnych aspektów związanych z innowacyjnością badanych jednostek terytorialnych. Wynika to m.in. z braku dostępności niektórych danych ilościowych. Uzyskane wyniki można zatem interpretować uwzględniając jedynie zakres i specyfikę wykorzystanych w analizie danych.

W ocenie regionów – zarówno w ujęciu cząstkowym, jak i syntetycznym – zastosowano *benchmarking*, dzielący je na pięć grup:

- ▶ o najwyższym poziomie (miejsca 1-3 w danej kategorii wśród 16 województw),
- ▶ o wysokim poziomie (4-6),
- ▶ o przeciętnym poziomie (7-9),
- ▶ o niskim poziomie (10-12),
- ▶ o najniższym poziomie (13-16). ■

4. Regionalne czynniki innowacyjności

W ramach niniejszego badania przebadano następujące zasadnicze grupy czynników, wpływających na poziom innowacyjności regionów:

- ▶ zasoby ludzkie,
- ▶ innowacyjność przedsiębiorstw,
- ▶ działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw,
- ▶ efektywność działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw,
- ▶ poziom rozwoju gospodarczego,
- ▶ ekosystem gospodarczy,
- ▶ otoczenie społeczno-kulturowe,
- ▶ działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym,
- ▶ efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych.

Dla każdej z zasadniczych grup czynników wytypowano od 2 do 6 referencyjnych wskaźników szczegółowych, których charakterystykę prezentuje niniejszy rozdział opracowania. ■

ZASOBY LUDZKIE

Kapitał ludzki stanowi kluczowy element procesu tworzenia i wdrażania innowacji. To właśnie ludzie – a konkretniej: ich wiedza, umiejętności, doświadczenie, kompetencje, kreatywność, etos pracy – przekładają się na realizowanie procesów związanych z powstawaniem innowacji na wszelkich możliwych szczeblach: przedsiębiorstw, uczelni, instytucji naukowych itd.

Oceniając zasoby ludzkie polskich regionów wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- liczba osób pracujących w sektorach technologicznych oraz wiedzochłonnych (na km²),
- liczba studentów kierunków szczególnie użytecznych z punktu widzenia tworzenia innowacji (m.in. inżynieryjnych, telekomunikacyjnych, matematycznych, medycznych na km²)¹,
- liczba studentów ogółem (na km²).

INNOWACYJNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

Przedsiębiorstwa odgrywają kluczową rolę w tworzeniu innowacji, kreując środowisko sprzyjające kreatywności i generowaniu nowatorskich pomysłów. To za ich sprawą rozwijane są nowe produkty, technologie, usługi czy procesy, które – gdy uda się je skomercjalizować – mogą znaleźć szerokie zastosowanie.

Oceniając innowacyjność przedsiębiorstw w polskich regionach, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach *per capita*,
- udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych,

¹ Wzięto pod uwagę kierunki biologiczne, fizyczne, matematyczne i statystyczne, technologie teleinformatycznych, inżynieryjno-techniczne oraz medyczne.

- udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach usługowych,
- średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw.

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO- ROZWOJOWA PRZEDSIĘBIORSTW

Przedsiębiorstwa inwestują w badania i rozwój tworząc zespoły badawcze, laboratoria i infrastruktury badawcze. Mogą dzięki temu rozwijać i implementować nowe technologie, testować koncepcje i opracowywać innowacyjne produkty oraz usługi. Intensywność i powszechność prowadzonej w firmach działalności B+R przekłada się na poziom innowacyjności regionu.

Oceniając działalność badawczo-rozwojową przedsiębiorstw w polskich regionach, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- nakłady na działalność badawczo-rozwojową w sektorze przedsiębiorstw *per capita*,
- personel badawczo-rozwojowy w sektorze przedsiębiorstw *per capita*.

EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁAŃ BADAWCZO- ROZWOJOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Aby chronić swoje prawa i zabezpieczyć przewagę konkurencyjną oraz zapobiegać wykorzystywaniu autorskiej innowacji przez

inne podmioty bez zezwolenia, firmy składają wnioski patentowe. Ich liczba może stanowić miarę efektywności prowadzonej przez nie działalności badawczo-rozwojowej.

Oceniając efektywność działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw w polskich regionach, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- patenty udzielone przedsiębiorstwom przez Urząd Patentowy RP *per capita*,
- zgłoszenia patentów przez przedsiębiorstwa w Urzędzie Patentowym RP *per capita*,
- udzielone przez Urząd Patentowy RP prawa ochronne dotyczące wzorów użytkowych *per capita*,
- zgłoszenia wzorów użytkowych w Urzędzie Patentowym RP *per capita*.

POZIOM ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Poziom rozwoju gospodarczego regionu stanowi czynnik *stricte* przekładający się na jego poziom innowacyjności. Jednostki, które cechuje wysoka wydajność pracy, nowoczesna struktura regionalnej gospodarki czy wysoka dostępność zaawansowanych usług, oferują – co do zasady – warunki najbardziej sprzyjające tworzeniu i rozwijaniu innowacji.

Oceniając poziom rozwoju gospodarczego w polskich regionach, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- wartość dodana brutto na pracującego w sektorze przetwórstwa przemysłowego (sekcja C),
- PKB *per capita*,
- udział nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw z branż innowacyjnych w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw,

- podmioty gospodarcze świadczące usługi wyższego rzędu (sekcje J-R) *per capita*.

EKOSYSTEM GOSPODARCZY

Ekosystem gospodarczy stanowi sieć lokalnych interakcji zachodzących między samymi przedsiębiorstwami oraz uczelniami, instytucjami naukowymi, instytucjami otoczenia biznesu czy instytucjami finansującymi. Funkcjonowanie ekosystemu nie tylko zapewnia warunki i zasoby niezbędne do rozwoju innowacyjnych rozwiązań, lecz może również tworzyć kulturę zachęcającą do eksperymentowania i akceptacji ryzyka.

Oceniając ekosystemy gospodarcze polskich regionów, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- podmioty gospodarcze w sektorze przetwórstwa przemysłowego *per capita*,
- personel badawczo-rozwojowy (łącznie – w przedsiębiorstwach, na uczelniach, w instytucjach naukowych itd.) *per capita*,
- instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej.

OTOCZENIE SPOŁECZNO-KULTUROWE

Tworzeniu i rozwijaniu innowacji sprzyja otoczenie społeczno-kulturowe, cechujące się wysoką otwartością, różnorodnością, inkluzywnością oraz tolerancyjnością. Tego typu miejsca – charakteryzujące się najczęściej wysoką jakością życia – stanowią

też magnes przyciągający utalentowane osoby z pozostałych części kraju oraz obcokrajowców.

Oceniając otoczenie społeczno-kulturowe polskich regionów, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- stosunek liczby wymeldowani do zameldowań wśród osób w wieku 20-40 lat w ujęciu międzywojewódzkim,
- uczestnicy wydarzeń artystyczno-sportowych *per capita*,
- liczba ludności na miejsce w teatrach i instytucjach muzycznych,
- odsetek studentów – cudzoziemców,
- migracje zagraniczne – zameldowania *per capita*,
- fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne *per capita*.

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWA W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

Uczelnie pełnią bardzo istotną rolę w ekosystemie innowacji, łącząc wiedzę naukową z praktycznymi zastosowaniami. Dzieje się tak zarówno za sprawą prowadzonych przez nie badań podstawowych i stosowanych, jak również dzięki współpracy z przemysłem. Działalność uczelni przyczynia się w sposób bezpośredni do rozwoju wiedzy, technologii i rozwiązań, które mają zastosowanie w różnych dziedzinach istotnych dla gospodarki regionu, a w sposób pośredni – rozwija postawy proinnowacyjne i pomaga rozwijać kluczowe kompetencje przyszłości. Oceniając działalność badawczo-rozwojową

na uczelniach w polskich regionach, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- nakłady na działalność badawczo-rozwojową w sektorze szkolnictwa wyższego *per capita*,
- personel badawczo-rozwojowy w sektorze szkolnictwa wyższego *per capita*.

EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁAŃ BADAWCZO- ROZWOJOWYCH W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I INSTYTUCJACH NAUKOWYCH

Podobnie jak w wypadku przedsiębiorstw, również w obrębie działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej na uczelniach oraz w instytucjach naukowych, składane są zgłoszenia patentowe mające chronić

własność intelektualną i *know-how* opracowane przez ich twórców. Ich liczba może stanowić miarę efektywności działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej przez uczelnie oraz instytucje naukowe.

Oceniając efektywność działań badawczo-rozwojowych uczelni i instytucji naukowych w polskich regionach, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- patenty udzielone jednostkom naukowym i uczelniom wyższym przez Urząd Patentowy RP *per capita*,
- zgłoszenia patentów przez jednostki naukowe i uczelnie wyższe w Urzędzie Patentowym RP *per capita*,
- udzielone przez Urząd Patentowy RP prawa ochronne dotyczące wzorów użytkowych *per capita*,
- zgłoszenia wzorów użytkowych w Urzędzie Patentowym RP *per capita*. ■

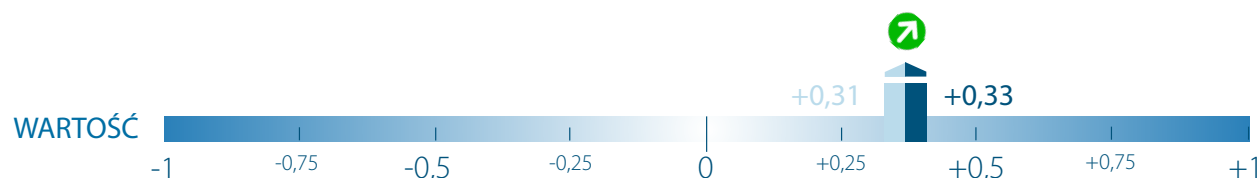
5. Innowacyjność Pomorza na tle polskich województw – analizy cząstkowe

Ocena innowacyjności polskich regionów została dokonana na podstawie analizy 9 grup (kategorii) czynników zasadniczych, zawierających od 2 do 6 wskaźników szczegółowych². W niniejszym rozdziale przedstawiono regionalne zróżnicowanie wyników w ramach każdej z zasadniczych grup (kategorii) czynników. Analiza w największej mierze koncentruje się na lokatach uzyskanych przez województwo pomorskie.

5.1 ZASOBY LUDZKIE

miejsce 5 (0) | WYSOKI

Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

Województwo pomorskie znalazło się w grupie regionów o wysokim poziomie zasobów ludzkich, zajmując 5. miejsce w skali kraju. W porównaniu z 2025 r. pozycja regionu nie uległa zmianie, przy jednoczesnym nieznacznym wzroście wartości wskaźnika syntetycznego (z 0,31 do 0,33). Na wynik Pomorza złożyły się: 5. miejsce pod względem gęstości pracujących w sektorach technologicznych

oraz wiedzochłonnych, 5. miejsce pod względem liczby studentów ogółem (na km²) oraz 6. miejsce w przypadku liczby studentów kierunków szczególnie użytecznych z punktu widzenia tworzenia innowacji (na km²)³. We wszystkich analizowanych komponentach region utrzymał te same lokaty, co w poprzedniej edycji badania.

Liderami zestawienia pozostają województwa: śląskie, małopolskie oraz mazowieckie,

² Ze względu na zastosowanie klasyfikacji pseudojednocechowej oceny badanych wskaźników mają charakter względny, tj. punktem odniesienia jest wartość średnia dla 16 województw. Zob. str. 10.

³ Kierunki biologiczne, fizyczne, matematyczne i statystyczne, technologii teleinformatycznych, inżynieryjno-techniczne oraz medyczne.

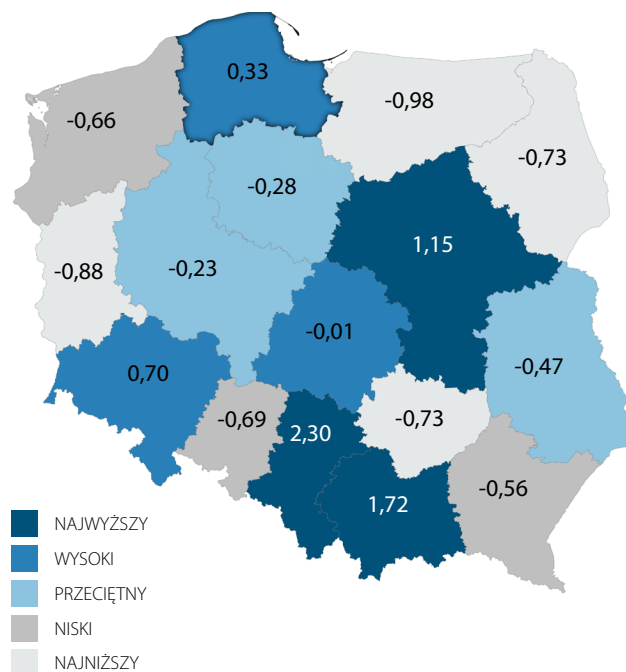
które od lat koncentrują największe zasoby ludzkie istotne dla działalności innowacyjnej. Ich przewaga wynika przede wszystkim z bardzo wysokiej liczby studentów oraz dużej skali zatrudnienia w sektorach technologicznych i wiedzochłonnych, co jest bezpośrednio związane z obecnością największych ośrodków akademickich i gospodarczych w kraju. Regiony te cechują się wyraźnie wyższym poziomem wszystkich analizowanych wskaźników, co przekłada się na ich dominującą pozycję w omawianej kategorii.

Pomorze pozostaje poza czołową trójką regionów, a dystans dzielący je od liderów jest zauważalny. Jednocześnie różnice pomiędzy województwem pomorskim a regionami zajmującymi sąsiednie miejsca w zestawieniu – województwem dolnośląskim (4. miejsce) oraz województwem łódzkim (6. miejsce) – są dość wyraźne, co wskazuje na względnie stabilne rozłożenie potencjału kadrowego pomiędzy regionami.

Pomimo braku zmian w pozycji rankingowej, Pomorze – podobnie jak w ubiegłorocznej edycji badania – utrzymuje się w grupie regionów o wysokim poziomie zasobów ludzkich, co potwierdza stabilność jego potencjału kadrowego. Jednocześnie brak

Kartogram 1

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Zasoby ludzkie”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

przesunięć w lokatach poszczególnych wskaźników sugeruje, że tempo zmian w regionie jest zbliżone do obserwowanego w innych województwach. W praktyce oznacza to utrzymanie dotychczasowej pozycji konkurencyjnej – bez jej wyraźnego wzmocnienia, ale również bez oznak osłabienia. ■

Województwo pomorskie w kategorii „Zasoby ludzkie” - podsumowanie*

MOCNE STRONY

- 👍 5. pozycja pod względem liczby pracujących w sektorach technologicznych oraz wiedzochłonnych (na km²) (b.n.d.)
- 👍 5. pozycja pod względem liczby studentów ogółem (na km²) (0)
- 👍 6. pozycja pod względem liczby studentów kierunków szczególnie użytecznych z punktu widzenia tworzenia innowacji (na km²) (0)

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

* Wartość w nawiasie odnosi się do pozycji zajętej przez województwo pomorskie w tegorocznym badaniu w odniesieniu do badania z 2025 r. „0” oznacza tę samą pozycję, „+” awans względem 2025 r., natomiast „-” spadek względem 2025 r. a „b.n.d.” oznacza brak nowszych danych względem ubiegłorocznej edycji badania.

Tabela 2

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Zasoby ludzkie” na tle polskich regionów

L.p.	Województwo	Liczba studentów ogółem na km ²	Liczba studentów kierunków szczególnie użytecznych z punktu widzenia tworzenia innowacji (na km ²)	Liczba osób pracujących w sektorach technologicznych oraz wiedzochłonnych (na km ²)	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Śląskie				2,30
2	Małopolskie				1,72
3	Mazowieckie				1,15
4	Dolnośląskie				0,70
5	Pomorskie				0,33
6	Łódzkie				-0,01
7	Wielkopolskie				-0,23
8	Kujawsko-Pomorskie				-0,28
9	Lubelskie				-0,47
10	Podkarpackie				-0,56
11	Zachodniopomorskie				-0,66
12	Opolskie				-0,69
13	Świętokrzyskie				-0,73
14	Podlaskie				-0,73
15	Lubuskie				-0,88
16	Warmińsko-Mazurskie				-0,98

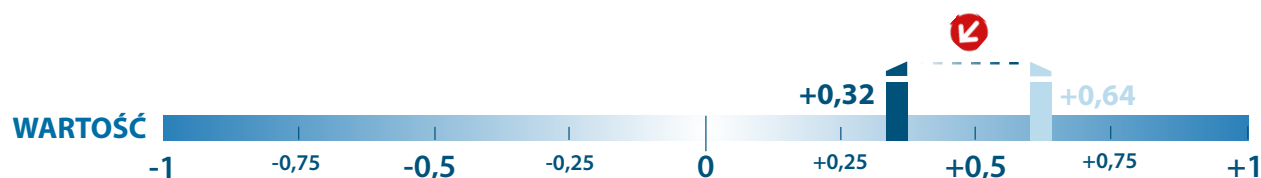
NAJWYŻSZY WYSOKI PRZECIĘTNY NISKI NAJNIŻSZY

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

5.2 INNOWACYJNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

miejsce 3 (0) | NAJWYŻSZY

Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

Województwo pomorskie znalazło się w grupie regionów o najwyższym poziomie innowacyjności przedsiębiorstw, zajmując 3. miejsce w skali

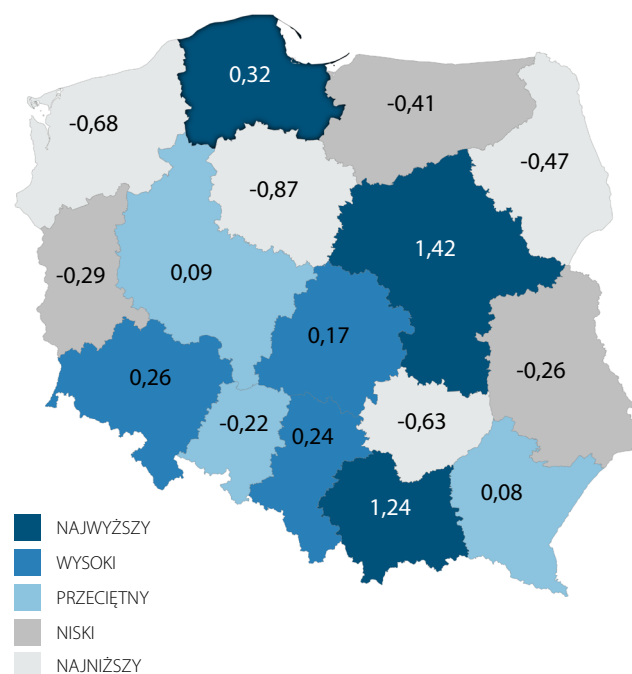
kraju. W porównaniu z 2025 r. pozycja regionu nie uległa zmianie, jednak wartość wskaźnika syntetycznego wyraźnie się obniżyła (z 0,64 do 0,32). Na wynik Pomorza

złożyły się istotne zmiany w poszczególnych wskaźnikach szczegółowych: awans na 2. miejsce pod względem nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach na osobę, spadek na 6. miejsce w zakresie udziału przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach usługowych, a także pogorszenie pozycji w przypadku udziału przedsiębiorstw innowacyjnych (8. miejsce) oraz udziału przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych (10. miejsce).

Liderami analizowanego zestawienia są województwa: mazowieckie oraz małopolskie. Ich przewaga wynika przede wszystkim z korzystnych wyników w zakresie efektów działalności innowacyjnej, w tym wysokiego udziału przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych oraz relatywnie dużej aktywności przedsiębiorstw w tym obszarze. W obu przypadkach widoczna jest również wysoka skala nakładów na działalność innowacyjną.

Kartogram 2

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Innowacyjność przedsiębiorstw”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Pomorze plasuje się bezpośrednio za liderami, jednak dystans dzielący je od dwóch pierwszych regionów jest zauważalny. Jednocześnie

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Innowacyjność przedsiębiorstw” – podsumowanie

MOCNE STRONY

- 2. pozycja pod względem nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach *per capita* (+1)
- 6. pozycja pod względem udziału przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach usługowych (-3)

PRZECIĘTNE

- 8. pozycja pod względem średniego udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (-3)

SŁABE STRONY

- 10. pozycja pod względem udziału przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych (-5)

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Tabela 3

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Innowacyjność przedsiębiorstw” na tle polskich regionów

L.p.	Województwo	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach <i>per capita</i>	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach usługowych	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Mazowieckie					1,42
2	Małopolskie					1,24
3	Pomorskie					0,32
4	Dolnośląskie					0,26
5	Śląskie					0,24
6	Łódzkie					0,17
7	Wielkopolskie					0,09
8	Podkarpackie					0,08
9	Opolskie					-0,22
10	Lubelskie					-0,26
11	Lubuskie					-0,29
12	Warmińsko-Mazurskie					-0,41
13	Podlaskie					-0,47
14	Świętokrzyskie					-0,63
15	Zachodniopomorskie					-0,68
16	Kujawsko-Pomorskie					-0,87

■ NAJWYŻSZY ■ WYSOKI ■ PRZECIĘTNY ■ NISKI ■ NAJNIŻSZY

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

różnice pomiędzy województwem pomorskim a regionami zajmującymi kolejne miejsca – dolnośląskim, śląskim oraz łódzkim – są niewielkie, co świadczy o bardzo zbliżonym poziomie innowacyjności przedsiębiorstw. W efekcie, nawet relatywnie niewielkie zmiany w poszczególnych wskaźnikach mogą wpływać na kolejność w rankingu.

Pomimo utrzymania przez Pomorze 3. pozycji, zmiany w poszczególnych

wskaźnikach szczegółowych miały wyraźnie zróżnicowany charakter. Wzrost nakładów na działalność innowacyjną nie przełożył się na poprawę wyników w zakresie efektów działalności innowacyjnej, co znalazło odzwierciedlenie w spadkach pozycji w tych obszarach. W rezultacie, przy niezmięionej lokacie w rankingu, doszło do wyraźnego obniżenia wartości wskaźnika syntetycznego. ■

5.3 DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWA PRZEDSIĘBIORSTW

miejsce 3 (0) | NAJWYŻSZY

+1,00 +1,09

WARTOŚĆ

Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

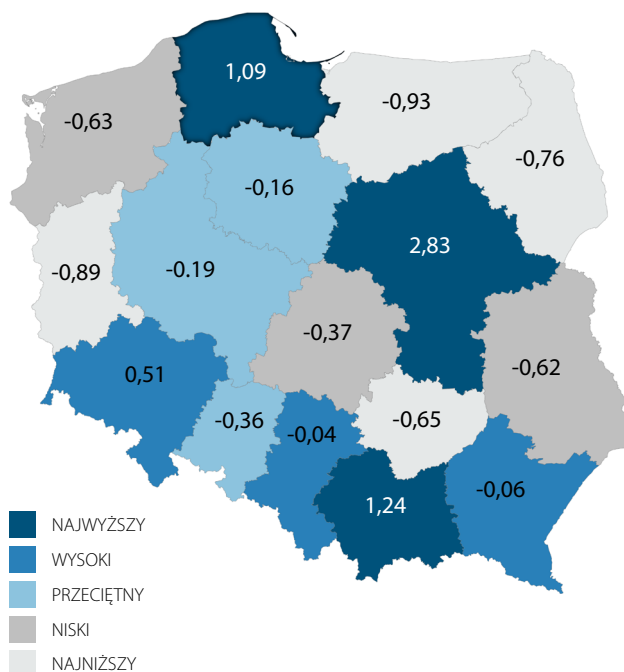
Województwo pomorskie znalazło się w grupie regionów o najwyższym poziomie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, zajmując 3. miejsce w skali kraju. W porównaniu z 2025 r. pozycja regionu nie uległa zmianie, przy jednoczesnym wzroście wartości wskaźnika syntetycznego (z 1,00 do 1,09). Na wynik Pomorza złożyły się wysokie lokaty w obu analizowanych wskaźnikach: 2. miejsce pod względem nakładów na działalność badawczo-rozwojową w sektorze przedsiębiorstw na osobę oraz 3. miejsce pod względem liczby personelu wewnętrznego B+R w sektorze przedsiębiorstw na osobę. W pierwszym z tych obszarów region odnotował poprawę pozycji, natomiast w drugim utrzymał ubiegłoroczną lokatę.

Zdecydowanym liderem zestawienia pozostaje województwo mazowieckie, które osiąga wyraźnie najwyższe wartości analizowanych wskaźników. 2. miejsce zajmuje województwo małopolskie, również charakteryzujące się wysoką intensywnością działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw. W obu przypadkach istotną rolę odgrywa koncentracja podmiotów prowadzących działalność B+R oraz skala ponoszonych nakładów i zatrudnienia w tym obszarze.

Pomorze plasuje się bezpośrednio za Małopolską, a dystans dzielący te regiony jest

Kartogram 3

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

stosunkowo niewielki. Jednocześnie różnica pomiędzy województwem pomorskim a kolejnym w zestawieniu regionem – województwem dolnośląskim – jest wyraźnie większa. Oznacza to, że Pomorze zajmuje relatywnie silną i wyraźnie wyodrębnioną pozycję jako 3. region w kraju.

Utrzymanie wysokiej pozycji przy jednoczesnym wzroście wartości wskaźnika syntetycznego wskazuje na dalsze

Tabela 4

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw” na tle polskich regionów

L.p.	Województwo	Nakłady na działalność badawczo-rozwojową w sektorze przedsiębiorstw <i>per capita</i>	Personel badawczo-rozwojowy w sektorze przedsiębiorstw <i>per capita</i>	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Mazowieckie			2,83
2	Małopolskie			1,24
3	Pomorskie			1,09
4	Dolnośląskie			0,51
5	Śląskie			-0,04
6	Podkarpackie			-0,06
7	Kujawsko-Pomorskie			-0,16
8	Wielkopolskie			-0,19
9	Opolskie			-0,36
10	Łódzkie			-0,37
11	Lubelskie			-0,62
12	Zachodniopomorskie			-0,63
13	Świętokrzyskie			-0,65
14	Podlaskie			-0,76
15	Lubuskie			-0,89
16	Warmińsko-Mazurskie			-0,93

NAJWYŻSZY

WYSOKI

PRZECIĘTNY

NISKI

NAJNIŻSZY

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw” – podsumowanie**MOCNE STRONY****2. pozycja pod względem nakładów na B+R w sektorze przedsiębiorstw *zł per capita* (+1)****3. pozycja pod względem liczby personelu wewnętrznego B+R w sektorze przedsiębiorstw *per capita* (0)**

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

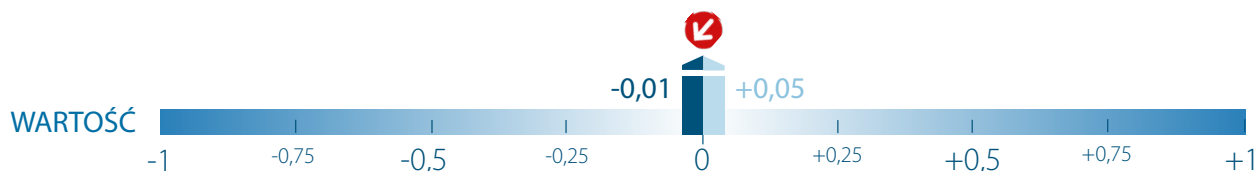
wzmocnienie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw w regionie. Poprawa wyniku w zakresie nakładów oraz stabilna pozycja w obszarze zasobów

kadrowych B+R świadczą o utrzymaniu korzystnych warunków dla prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na Pomorzu. ■

5.4 EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁAŃ BADAWCZO-ROZWOJOWYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH

miejsce 6 (+2) | WYSOKI

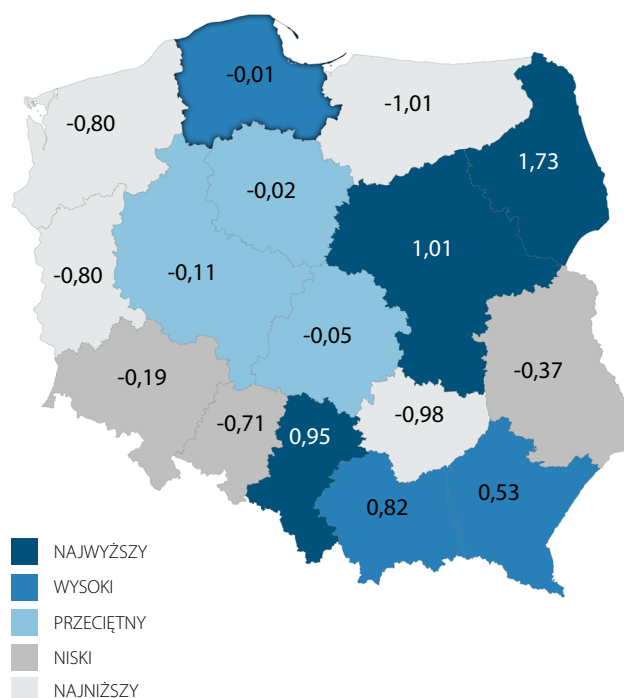
Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

W kategorii efektywności działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach województwo pomorskie zajęło 6. miejsce w kraju, co oznacza awans o dwie pozycje względem poprzedniej edycji badania, pomimo nieznacznego spadku (z 0,05 do -0,01 pkt.) wartości wskaźnika syntetycznego. Sytuacja ta może wskazywać, że choć aktywność innowacyjna przedsiębiorstw w Pomorskiem utrzymała się na relatywnie stabilnym poziomie, to tempo zmian zachodzących w innych regionach było mniej korzystne niż w przypadku województwa pomorskiego.

Mocnymi stronami województwa pomorskiego pozostają przede wszystkim relatywnie wysoka aktywność przedsiębiorstw w zakresie zgłoszeń patentowych oraz zgłoszeń wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP. Pod względem obu tych wskaźników region zajmuje 6. miejsce w kraju, co wskazuje na relatywnie dobrze rozwiniętą aktywność innowacyjną przedsiębiorstw oraz zdolność do generowania nowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych. Korzystnie prezentuje się również liczba patentów udzielonych przedsiębiorstwom, choć w tym przypadku Pomorze plasuje się już nieco niżej – na 9. pozycji. Relatywnie słabszym elementem pozostaje natomiast liczba udzielonych praw ochronnych dotyczących wzorów użytkowych, gdzie województwo

Kartogram 4

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

zajmuje 11. miejsce w kraju.

Najwyższy poziom efektywności działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach występuje w województwach podlaskim, mazowieckim, śląskim oraz małopolskim. Na szczególną uwagę zasługuje pozycja województwa podlaskiego, które osiągnęło najwyższą wartość wskaźnika syntetycznego dzięki bardzo wysokiej aktywności patentowej przedsiębiorstw oraz

Tabela 5

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach” na tle polskich regionów

L.p.	Województwo	Zgłoszenia patentów przez przedsiębiorstwa w UPRP <i>per capita</i>	Patenty udzielone przedsiębiorstwom przez UPRP <i>per capita</i>	Zgłoszenia wzorów użytkowych w UPRP <i>per capita</i>	Udzielone przez UPRP prawa ochronne dotyczące wzorów użytkowych <i>per capita</i>	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Podlaskie					1,73
2	Mazowieckie					1,01
3	Śląskie					0,95
4	Małopolskie					0,82
5	Podkarpackie					0,53
6	Pomorskie					-0,01
7	Kujawsko-Pomorskie					-0,02
8	Łódzkie					-0,05
9	Wielkopolskie					-0,11
10	Dolnośląskie					-0,19
11	Lubelskie					-0,37
12	Opolskie					-0,71
13	Zachodniopomorskie					-0,80
14	Lubuskie					-0,80
15	Świętokrzyskie					-0,98
16	Warmińsko-Mazurskie					-1,01

NAJWYŻSZY
 WYSOKI
 PRZECIĘTNY
 NISKI
 NAJNIŻSZY

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach” – podsumowanie

MOCNE STRONY

- 6. pozycja pod względem liczby zgłoszeń patentowych przedsiębiorstw w UPRP *per capita* (-1)
- 6. pozycja pod względem liczby zgłoszeń wzorów użytkowych w UPRP *per capita* (0)

PRZECIĘTNE

- 9. pozycja pod względem liczby patentów udzielonych przez UPRP podmiotom gospodarczym *per capita* (0)

SŁABE STRONY

- 11. pozycja pod względem liczby udzielonych praw ochronnych dot. wzorów użytkowych przez UPRP *per capita* (0)

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

wysokiej liczbie udzielanych praw własności przemysłowej. Województwa mazowieckie, śląskie i małopolskie korzystają natomiast przede wszystkim z dużej skali działalności gospodarczej, silnego zaplecza badawczo-rozwojowego oraz wysokiej koncentracji przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną.

Na tle liderów województwo pomorskie pozostaje w zauważalnym dystansie. Minimalne różnice wartości wskaźnika syntetycznego dzielą natomiast Pomorze od województw znajdujących się w zestawieniu bezpośrednio poniżej: kujawsko-

pomorskiego, łódzkiego, wielkopolskiego oraz dolnośląskiego.

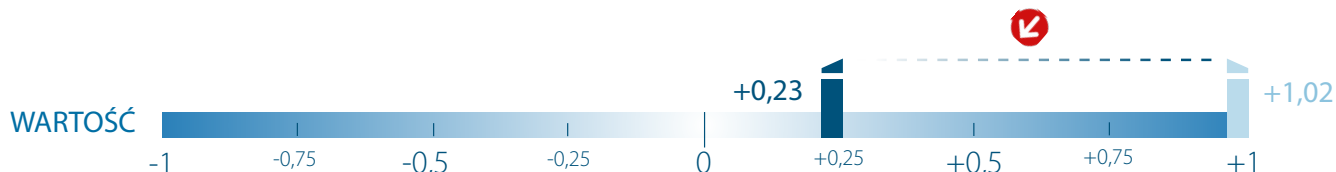
W kolejnych latach pozycja województwa pomorskiego w zakresie efektywności działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw będzie zależała przede wszystkim od dalszego rozwoju działalności innowacyjnej firm oraz zdolności do komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych. Istotne znaczenie może mieć również wzmacnianie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, uczelniami i instytucjami badawczymi, co może sprzyjać zwiększaniu liczby rozwiązań podlegających ochronie własności przemysłowej. ■

5.5 POZIOM ROZWOJU GOSPODARCZEGO

miejsce 5 (-2) | WYSOKI

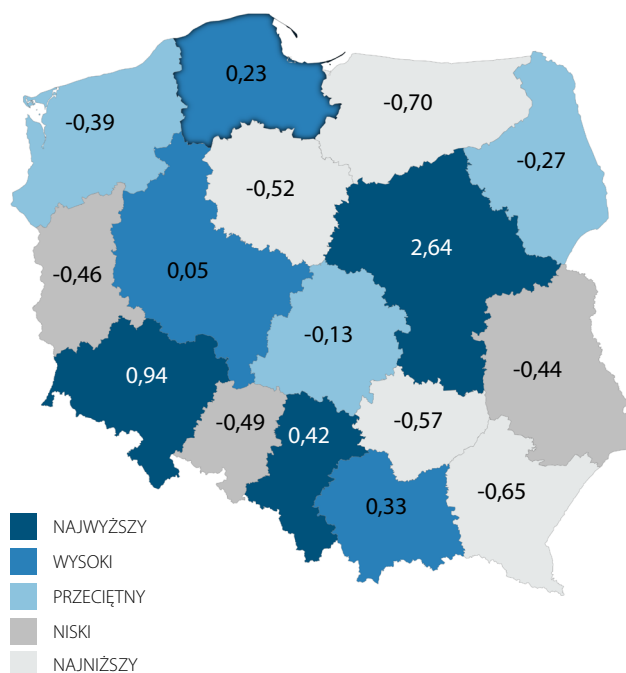

Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

Województwo pomorskie znalazło się w grupie regionów o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego, zajmując 5. miejsce w skali kraju. W porównaniu z 2025 r. oznacza to spadek o dwie pozycje, któremu towarzyszyło wyraźne obniżenie wartości wskaźnika syntetycznego (z 1,02 do 0,23). Na wynik Pomorza złożyły się relatywnie dobre lokaty we wszystkich analizowanych wskaźnikach szczegółowych: 3. miejsce pod względem liczby podmiotów gospodarczych wyższego rzędu na osobę, 4. miejsce w zakresie udziału nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw z branż innowacyjnych, 5. miejsce pod względem wartości dodanej na pracującego w przetwórstwie przemysłowym oraz 5. miejsce w przypadku PKB na osobę. Spadek pozycji odnotowano w przypadku wartości dodanej w przemyśle, podczas gdy w pozostałych obszarach lokaty pozostały stabilne lub uległy poprawie.

Kartogram 5

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Poziom rozwoju gospodarczego”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Poziom rozwoju gospodarczego” – podsumowanie

MOCNE STRONY

- 👍 3. pozycja pod względem liczby podmiotów gospodarczych wyższego rzędu *per capita* (0)
- 👍 4. pozycja pod względem udziału nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw z branż innowacyjnych w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw (0)
- 👍 5. pozycja pod względem wartości dodanej na pracującego w sektorze przetwórstwa przemysłowego (-3)
- 👍 5. pozycja pod względem PKB *per capita* (+1)

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Tabela 6

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Poziom rozwoju gospodarczego” na tle polskich regionów

L.p.	Województwo	PKB <i>per capita</i>	Wartość dodana brutto na pracującego w sektorze przetwórstwa przemysłowego	Udział nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw z branż innowacyjnych w ogólnej strukturze nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw	Podmioty gospodarcze świadczące usługi wyższego rzędu <i>per capita</i>	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Mazowieckie					2,64
2	Dolnośląskie					0,94
3	Śląskie					0,42
4	Małopolskie					0,33
5	Pomorskie					0,23
6	Wielkopolskie					0,05
7	Łódzkie					-0,13
8	Podlaskie					-0,27
9	Zachodniopomorskie					-0,39
10	Lubelskie					-0,44
11	Lubuskie					-0,46
12	Opolskie					-0,49
13	Kujawsko-Pomorskie					-0,52
14	Świętokrzyskie					-0,57
15	Podkarpackie					-0,65
16	Warmińsko-Mazurskie					-0,70

NAJWYŻSZY
 WYSOKI
 PRZECIĘTNY
 NISKI
 NAJNIŻSZY

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Zdecydowanym liderem zestawienia pozostaje województwo mazowieckie, które osiąga najwyższe wartości we wszystkich analizowanych wskaźnikach i wyraźnie dystansuje pozostałe regiony. 2. miejsce zajmuje województwo dolnośląskie, którego wyniki są niższe od mazowieckich, lecz nadal wyraźnie wyższe niż w przypadku kolejnych regionów. Wysoka pozycja tych województw wynika z bardzo wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego, obejmującego zarówno poziom PKB na osobę, jak i strukturę

gospodarki opartą na usługach wyższego rzędu oraz wysoką produktywność przemysłu.

Pomorze plasuje się poniżej ścisłej czołówki, a dystans dzielący je od liderów – zwłaszcza województwa mazowieckiego – jest wyraźny. Jednocześnie różnice pomiędzy województwem pomorskim a regionami zajmującymi miejsca 3. i 4. są relatywnie niewielkie, co wskazuje na zbliżony poziom rozwoju gospodarczego w tej części rankingu.

Pomimo spadku w rankingu, Pomorze nadal pozostaje w grupie regionów o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego. Układ wyników wskazuje jednak na pewne przesunięcie akcentów – relatywnie słabszy wynik w zakresie produktywności przemysłu przy jednoczesnym utrzymaniu dobrych

pozycji w pozostałych obszarach. Choć fundamenty rozwoju gospodarczego regionu pozostają stabilne, to ich struktura ulega zmianie, co w warunkach rosnącej konkurencji między regionami może przekładać się na większą podatność na wahania pozycji w rankingu. ■

5.6 EKOSYSTEM GOSPODARCZY

miejsce 1 (0) | NAJWYŻSZY

WARTOŚĆ

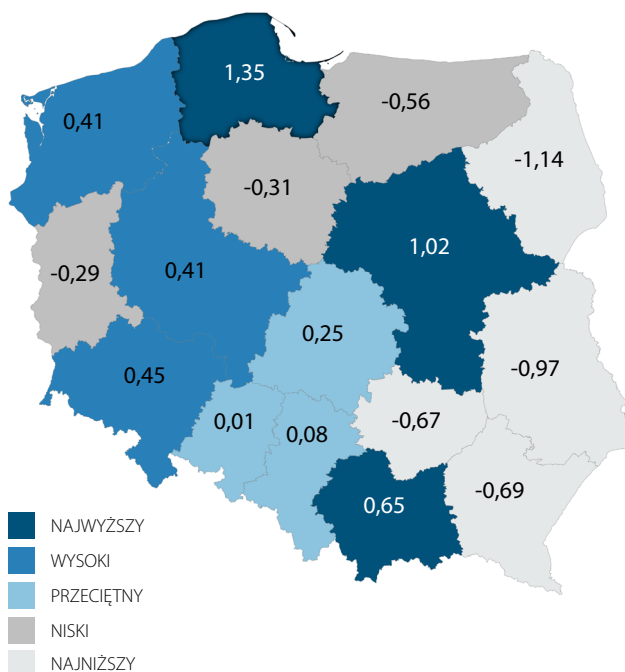
Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

Województwo pomorskie znalazło się w grupie regionów o najwyższym poziomie rozwoju ekosystemu gospodarczego, zajmując 1. miejsce w skali kraju. W porównaniu z 2025 r. pozycja regionu nie uległa zmianie, przy jednoczesnym nieznacznym spadku wartości wskaźnika syntetycznego (z 1,36 do 1,35). Na wynik Pomorza złożyły się bardzo wysokie lokaty we wszystkich analizowanych wskaźnikach szczegółowych: 1. miejsce pod względem liczby podmiotów gospodarczych z sektora przetwórstwa przemysłowego na osobę, 3. miejsce w zakresie liczby personelu badawczo-rozwojowego na osobę oraz 6. miejsce pod względem instytucji otoczenia biznesu. W przypadku personelu B+R region odnotował poprawę pozycji, natomiast w pozostałych obszarach lokaty pozostały stabilne.

Bezpośrednio za województwem pomorskim plasują się województwa: mazowieckie oraz małopolskie, które również charakteryzują się silnie rozwiniętym zapleczem instytucjonalnym i wysokim poziomem aktywności gospodarczej. Ich wyniki są jednak

Kartogram 6

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Ekosystem gospodarczy”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

niższe niż w przypadku Pomorza, co wynika m.in. z mniejszej koncentracji podmiotów przemysłowych w relacji do liczby mieszkańców.

Tabela 7

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Ekosystem gospodarczy” na tle polskich regionów

L.p.	Województwo	Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	Personel badawczo-rozwojowy (łącznie – w przedsiębiorstwach, na uczelniach, w instytucjach naukowych itd.) <i>per capita</i>	Podmioty gospodarcze w sektorze przetwórstwa przemysłowego <i>per capita</i>	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Pomorskie				1,35
2	Mazowieckie				1,02
3	Małopolskie				0,65
4	Dolnośląskie				0,45
5	Wielkopolskie				0,41
6	Zachodniopomorskie				0,41
7	Łódzkie				0,25
8	Śląskie				0,08
9	Opolskie				0,01
10	Lubuskie				-0,29
11	Kujawsko-Pomorskie				-0,31
12	Warmińsko-Mazurskie				-0,56
13	Świętokrzyskie				-0,67
14	Podkarpackie				-0,69
15	Lubelskie				-0,97
16	Podlaskie				-1,14

NAJWYŻSZY WYSOKI PRZECIĘTNY NISKI NAJNIŻSZY

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Ekosystem gospodarczy” – podsumowanie**MOCNE STRONY**

- 👍 1. pozycja pod względem liczby podmiotów gospodarczych z sektora przetwórstwa przemysłowego *per capita* (0)
- 👍 3. pozycja pod względem liczby personelu badawczo-rozwojowego ogółem *per capita* (+1)
- 👍 6. pozycja pod względem liczby instytucji otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej (0)

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Pomorze wyraźnie dystansuje kolejne regiony w zestawieniu, a różnice pomiędzy nim a województwami zajmującymi dalsze miejsca są wyraźne. Region pomorski zajmuje jednoznacznie dominującą pozycję w tej kategorii, a jego przewaga nad pozostałymi województwami ma trwały charakter. Jednocześnie układ rankingu za liderem jest bardziej wyrównany, co wskazuje na większą

konkurencję pomiędzy kolejnymi regionami.

Utrzymanie 1. pozycji przy jednoczesnym bardzo niewielkim spadku wartości wskaźnika syntetycznego potwierdza stabilność i wysoką jakość ekosystemu gospodarczego Pomorza. Struktura wyników wskazuje na silne fundamenty w postaci rozwiniętego sektora przemysłowego oraz znaczących zasobów kadrowych w obszarze B+R. ■

5.7 OTOCZENIE SPOŁECZNO-KULTUROWE

miejsce 3 (-1) | NAJWYŻSZY

WARTOŚĆ

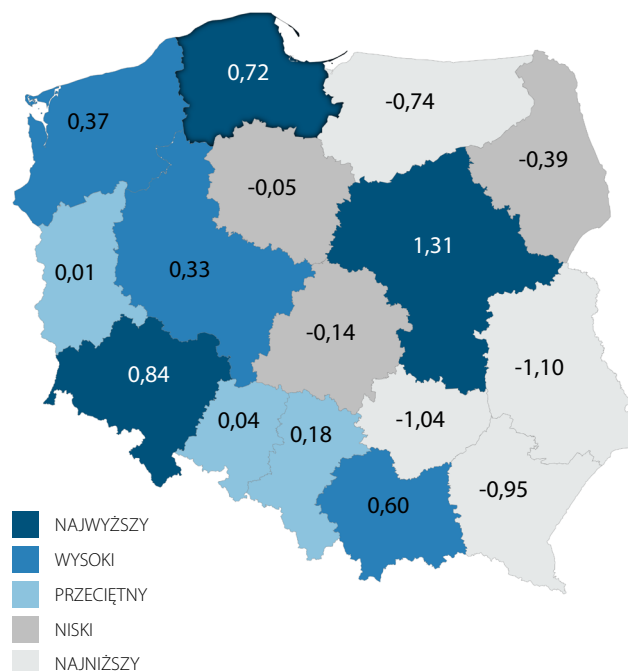
Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

Województwo pomorskie znalazło się w grupie regionów o najwyższym poziomie rozwoju otoczenia społeczno-kulturowego, zajmując 3. miejsce w skali kraju. W porównaniu z 2025 r. oznacza to spadek o jedną pozycję, przy jednoczesnym obniżeniu wartości wskaźnika syntetycznego o -0,22 pkt. Pomorze nadal lideruje pod względem liczby ludności na miejsce w teatrach i instytucjach muzycznych, natomiast uwagę zwraca fakt spadek z 1. na 5. pozycję, jeśli chodzi o liczbę uczestników wydarzeń artystyczno-sportowych na osobę. Niezmiennie najsłabszymi stronami regionu w analizowanym obszarze są niskie lokaty w przypadku odsetka studentów cudzoziemców i liczby organizacji społecznych na mieszkańca.

Liderem zestawienia pozostaje województwo mazowieckie, które wyprzedza pozostałe regiony pod względem wartości wskaźnika syntetycznego. Jego przewaga wynika

Kartogram 7

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Otoczenie społeczno-kulturowe”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Tabela 8

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Otoczenie społeczno-kulturowe” na tle polskich regionów

L.p.	Województwo	Odsetek studentów – cudzoziemców	Migracje zagraniczne – zameldowania <i>per capita</i> ,	Stosunek liczby wymeldowani do zameldowań wśród osób w wieku 20-40 lat w ujęciu międzywojewódzkim	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne <i>per capita</i>	Uczestnicy imprez artystyczno-sportowych <i>per capita</i>	Liczba ludności na miejsce w teatrach i instytucjach muzycznych	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Mazowieckie							1,31
2	Dolnośląskie							0,84
3	Pomorskie							0,72
4	Małopolskie							0,60
5	Zachodniopomorskie							0,37
6	Wielkopolskie							0,33
7	Śląskie							0,18
8	Opolskie							0,04
9	Lubuskie							0,01
10	Kujawsko-Pomorskie							-0,05
11	Łódzkie							-0,14
12	Podlaskie							-0,39
13	Warmińsko-Mazurskie							-0,74
14	Podkarpackie							-0,95
15	Świętokrzyskie							-1,04
16	Lubelskie							-1,10

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

z wysokiej koncentracji instytucji kultury, dużej skali wydarzeń oraz silnej pozycji migracyjnej, zarówno w ujęciu krajowym, jak i międzynarodowym. 2. miejsce przypadło województwu dolnośląskiemu, charakteryzującemu się potencjałem zbliżonym do Pomorza.

Dystans dzielący województwo pomorskie od województwa mazowieckiego jest wyraźny, choć nie ma charakteru

zasadniczego, z kolei przewaga Pomorza nad 4. w zestawieniu województwem małopolskim jest identyczny jak względem wicelidera. Układ ten wskazuje na relatywnie wyrównany poziom w ścisłej czołówce, przy jednoczesnym zauważalnym zdystansowaniu się Mazowsza od pozostałych regionów.

Struktura wyników województwa pomorskiego pokazuje wyraźne

zróżnicowanie poszczególnych komponentów. Region posiada bardzo silną pozycję w obszarze uczestnictwa w kulturze i aktywności społecznej, natomiast słabiej wypada w zakresie umiędzynarodowienia środowiska

akademickiego oraz rozwoju sektora organizacji społecznych. W efekcie Pomorze pozostaje jednym z najbardziej atrakcyjnych społeczno-kulturowo regionów w kraju, choć z wyraźnie zarysowanymi obszarami wymagającymi wzmocnienia. ■

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Otoczenia społeczno-kulturowego” – podsumowanie

MOCNE STRONY

- 👍 1. pozycja pod względem liczby ludności na miejsce w teatrach i instytucjach muzycznych (0)
- 👍 2. pozycja pod względem stosunku wymeldowań do zameldowań osób wieku 20-40 lat w obszarze migracji międzywojewódzkich (b.n.d.)
- 👍 5. pozycja pod względem liczby uczestników wydarzeń artystyczno-sportowych *per capita* (-4)

PRZECIĘTNE

- 👉 7. pozycja pod względem liczby migracji zagranicznych na pobyt stały *per capita* (b.n.d.)

SŁABE STRONY

- 👎 11. pozycja pod względem liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych *per capita* (+1)
- 👎 12. pozycja pod względem odsetka studentów cudzoziemców (-2)

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

5.8 DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWA W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

miejsce 6 (0) | WYSOKI

+0,47 +0,58

WARTOŚĆ

Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

Województwo pomorskie znalazło się w grupie regionów o wysokim poziomie działalności badawczo-rozwojowej w szkolnictwie wyższym, zajmując

6. miejsce w skali kraju. W porównaniu z 2025 r. pozycja regionu nie uległa zmianie, przy jednoczesnym spadku wartości wskaźnika syntetycznego (z 0,58 do 0,47). Na wynik

Pomorza złożyły się 5. miejsce pod względem nakładów na działalność badawczo-rozwojową w sektorze szkolnictwa wyższego na osobę oraz 7. miejsce w zakresie liczby personelu wewnętrznego B+R w tym sektorze. W pierwszym z tych obszarów odnotowano niewielkie pogorszenie pozycji, natomiast w drugim lokata pozostała bez zmian.

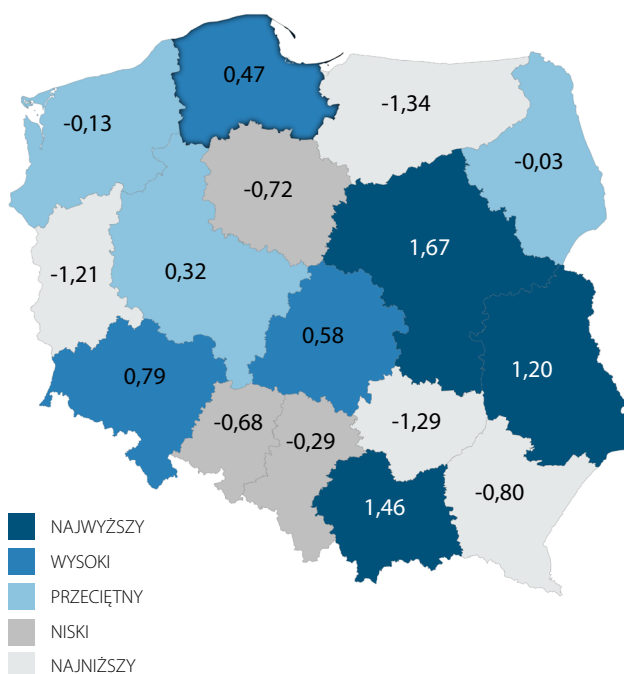
Liderami zestawienia pozostają województwa mazowieckie oraz małopolskie, które osiągają najwyższe wartości zarówno w zakresie nakładów, jak i zasobów kadrowych w szkolnictwie wyższym. Ich przewaga wynika z koncentracji największych ośrodków akademickich oraz skali prowadzonej działalności badawczej, co przekłada się na wyraźnie wyższe wartości analizowanych wskaźników.

Pomorze plasuje się w górnej części zestawienia, jednak dystans dzielący je od ścisłej czołówki jest zauważalny. Jednocześnie różnice pomiędzy województwem pomorskim a regionami zajmującymi miejsca bezpośrednio powyżej i poniżej są relatywnie niewielkie, co świadczy o wyrównanym poziomie w tej części rankingu.

Pomimo utrzymania miejsca w grupie regionów o wysokim poziomie działalności

Kartogram 8

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

badawczo-rozwojowej w szkolnictwie wyższym, spadek wartości wskaźnika syntetycznego wskazuje na pewne osłabienie relatywnej pozycji Pomorza. Układ wyników sugeruje, że tempo zmian w innych regionach było wyższe, co przy stabilnej strukturze krajowego systemu szkolnictwa wyższego przekłada się na stopniowe przesunięcia w rankingu. ■

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym” – podsumowanie

MOCNE STRONY

5. pozycja pod względem nakładów na działalność badawczo-rozwojową w sektorze szkolnictwa wyższego *per capita* (-1)

PRZECIĘTNE

7. pozycja pod względem liczby personelu wewnętrznego B+R w sektorze szkolnictwa wyższego *per capita* (0)

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Tabela 9

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym” na tle polskich regionów

L.p.	Województwo	Nakłady na działalność badawczo-rozwojową w sektorze szkolnictwa wyższego <i>per capita</i>	Personel badawczo-rozwojowy w sektorze szkolnictwa wyższego <i>per capita</i>	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Mazowieckie			1,67
2	Małopolskie			1,46
3	Lubelskie			1,20
4	Dolnośląskie			0,79
5	Łódzkie			0,58
6	Pomorskie			0,47
7	Wielkopolskie			0,32
8	Podlaskie			-0,03
9	Zachodniopomorskie			-0,13
10	Śląskie			-0,29
11	Opolskie			-0,68
12	Kujawsko-Pomorskie			-0,72
13	Podkarpackie			-0,80
14	Lubuskie			-1,21
15	Świętokrzyskie			-1,29
16	Warmińsko-Mazurskie			-1,34

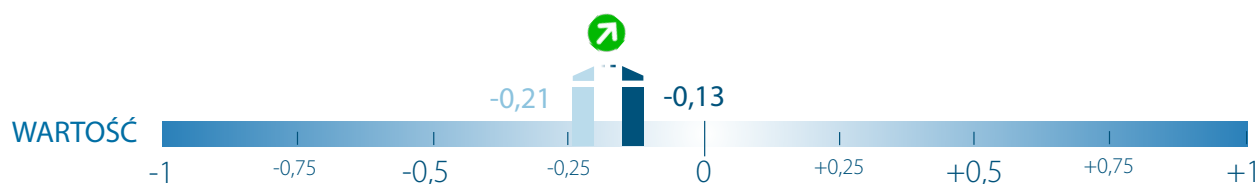
NAJWYŻSZY
 WYSOKI
 PRZECIĘTNY
 NISKI
 NAJNIŻSZY

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

5.9 EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁAŃ B+R W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I INSTYTUCJACH NAUKOWYCH

miejsce 9 (+1) | PRZECIĘTNY

Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

Województwo pomorskie znalazło się na 9. miejscu w skali polskich województw pod względem efektywności działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych. Oznacza to awans o jedną pozycję względem poprzedniej edycji badania oraz

poprawę wartości wskaźnika syntetycznego z -0,21 do -0,13. Pomimo wykorzystania nowszych danych statystycznych pozycje województwa pomorskiego w ramach poszczególnych wskaźników pozostały jednak niezmiennie względem ubiegłego roku. Największym atutem regionu nadal

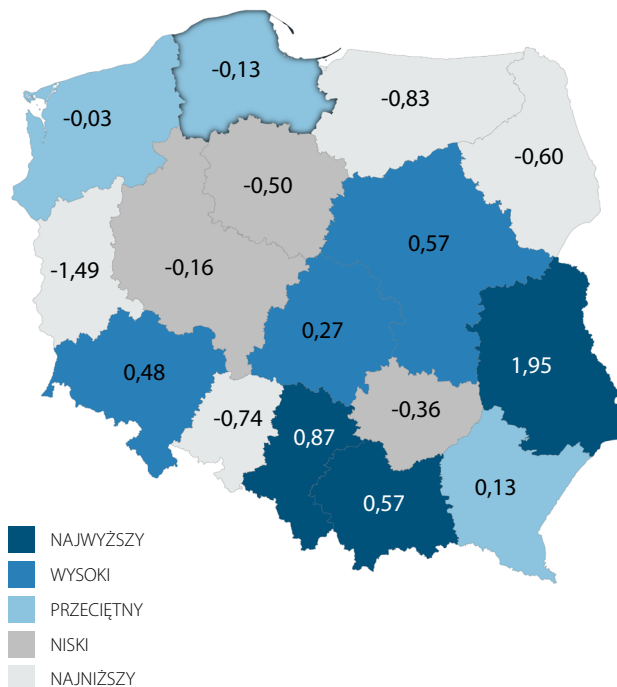
pozostaje wysoka liczba zgłoszeń wzorów użytkowych na osobę, pod względem której Pomorze zajmuje 6. miejsce w kraju. W pozostałych trzech analizowanych wskaźnikach województwo pomorskie plasuje się natomiast na pozycjach 10–11.

W kategorii efektywności działań B+R szkolnictwa wyższego i instytucji naukowych Pomorze pozostaje wyraźnie w tyle za czołówką zestawienia. Szczególnie silną pozycję zajmuje wyraźnie liderujące województwo lubelskie, które osiąga najwyższe wartości w zakresie aktywności patentowej i zgłoszeń wzorów użytkowych szkół wyższych oraz instytucji naukowych. Wysokie lokaty województw śląskiego, małopolskiego i mazowieckiego wynikają natomiast przede wszystkim z dużej koncentracji potencjału akademickiego i badawczego oraz rozwiniętych struktur wspierających komercjalizację wyników badań.

W bezpośrednim otoczeniu klasyfikacyjnym województwo pomorskie znajduje się pomiędzy województwem zachodniopomorskim i wielkopolskim,

Kartogram 9

Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych”

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

które osiągają bardzo zbliżone wyniki w analizowanej kategorii. Różnice dzielące te regiony są relatywnie niewielkie, co wskazuje na dużą wrażliwość pozycji rankingowych

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych” – podsumowanie

MOCNE STRONY

6. pozycja pod względem liczby zgłoszeń wzorów użytkowych w UPRP *per capita* (0)

SŁABE STRONY

10. pozycja pod względem liczby zgłoszeń patentowych szkół wyższych i instytucji naukowych w UPRP *per capita* (0)

11. pozycja pod względem liczby patentów udzielonych przez UPRP szkołom wyższym i jednostkom naukowym *per capita* (0)

11. pozycja pod względem liczby udzielonych praw ochronnych dot. wzorów użytkowych przez UPRP *per capita* (0)

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

na nawet umiarkowane zmiany poziomu aktywności patentowej jednostek naukowych.

Na tle pozostałych regionów Pomorze nadal plasuje się w środkowo-dolnej części zestawienia, co wskazuje na relatywnie ograniczoną skuteczność przekładania działalności naukowej na efekty o charakterze aplikacyjnym i własność intelektualną. Poprawa pozycji regionu w kolejnych latach będzie wymagała

dalszego wzmacniania współpracy pomiędzy nauką a biznesem, rozwoju mechanizmów transferu technologii oraz zwiększania aktywności jednostek naukowych w zakresie ochrony własności przemysłowej. Istotne znaczenie może mieć również dalsze wspieranie procesów komercjalizacji wyników badań oraz rozwój kompetencji związanych z zarządzaniem innowacjami i wdrażaniem nowych technologii. ■

Tabela 10

Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych” na tle polskich regionów

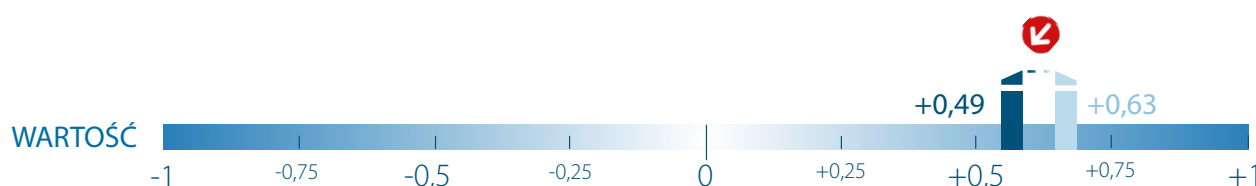
L.p.	Województwo	Zgłoszenia patentów przez jednostki naukowe i uczelnie wyższe w UPRP <i>per capita</i>	Patenty udzielone jednostkom naukowym i uczelniom wyższym przez UPRP <i>per capita</i>	Zgłoszenia wzorów użytkowych w UPRP <i>per capita</i>	Udzielone przez UPRP prawa ochronne dotyczące wzorów użytkowych <i>per capita</i>	Wartość wskaźnika syntetycznego
1	Lubelskie					1,95
2	Śląskie					0,87
3	Małopolskie					0,57
4	Mazowieckie					0,57
5	Dolnośląskie					0,48
6	Łódzkie					0,27
7	Podkarpackie					0,13
8	Zachodniopomorskie					-0,03
9	Pomorskie					-0,13
10	Wielkopolskie					-0,16
11	Świętokrzyskie					-0,36
12	Kujawsko-Pomorskie					-0,50
13	Podlaskie					-0,60
14	Opolskie					-0,74
15	Warmińsko-Mazurskie					-0,83
16	Lubuskie					-1,49

■ NAJWYŻSZY
 ■ WYSOKI
 ■ PRZECIĘTNY
 ■ NISKI
 ■ NAJNIŻSZY

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

6. Innowacyjność Pomorza na tle polskich województw – analiza syntetyczna

miejsce 5 (0) | WYSOKI

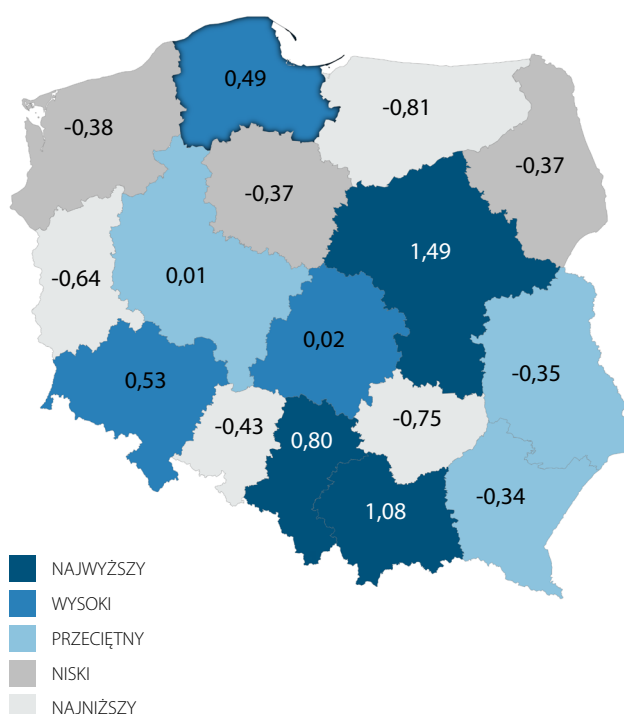
Wynik Województwa Pomorskiego z 2025 r. został przedstawiony jasnoniebieskim kolorem, wynik tegoroczny ciemnoniebieskim

W syntetycznym ujęciu innowacyjności polskich regionów Pomorze – identycznie jak w dwóch ostatnich edycjach badania – uplasowało się na 5. miejscu, znajdując się wśród województw o wysokim poziomie innowacyjności. Czynniki innowacyjności, które w największym stopniu przyczyniły się do osiągnięcia przez region tej lokaty były:

- ▶ najlepiej w skali Polski rozwinięty ekosystem gospodarczy,
- ▶ bardzo wysoki poziom innowacyjności pomorskich przedsiębiorstw,
- ▶ bardzo wysoki poziom działalności badawczo-rozwojowej pomorskich przedsiębiorstw,
- ▶ bardzo silnie rozwinięte otoczenie społeczno-kulturowe,
- ▶ wysoka dostępność odpowiednio wykwalifikowanych zasobów ludzkich,

Kartogram 10

Klasyfikacja polskich regionów – analiza syntetyczna

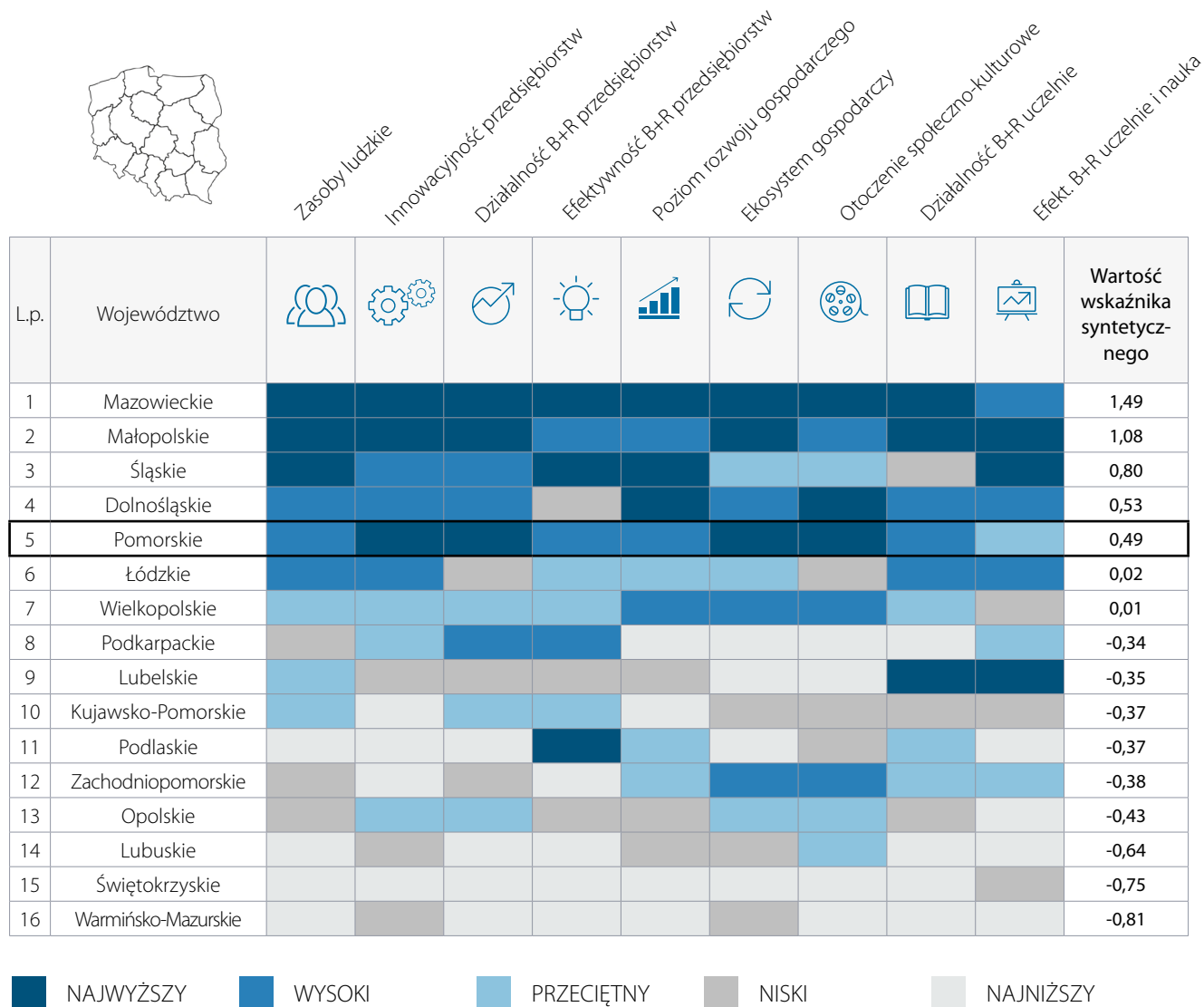

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

Tabela 11

Województwa według pozycji w poszczególnych kategoriach innowacyjności

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

- ▶ wysoki poziom rozwoju gospodarczego regionu,
- ▶ wysoki poziom działalności badawczo-rozwojowej pomorskiego szkolnictwa wyższego,
- ▶ wysoki poziom efektywności działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw.

Jedyną grupą czynników, w której województwo pomorskie uzyskało poziom

przeciętny, była efektywność działań badawczo-rozwojowych jednostek naukowych i uczelni. W żadnej z grup czynników Pomorze nie uplasowało się natomiast na niskim bądź najniższym poziomie.

Podobnie jak w I oraz II edycji badania, miano najbardziej innowacyjnego polskiego regionu przypadło województwu mazowieckiemu,

który wyraźnie wyprzedził 2. w zestawieniu województwo małopolskie. Mazowsze zajęło pierwsze miejsce wśród wszystkich regionów w kategoriach: innowacyjności przedsiębiorstw, działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, poziomu rozwoju gospodarczego, otoczenia społeczno-kulturowego oraz działalności badawczo-rozwojowej w szkolnictwie wyższym. Z kolei wicelider we wszystkich dziewięciu badanych obszarach innowacyjności plasował się na miejscach 2-4, co wskazuje na wysoki, a jednocześnie bardzo wyrównany poziom rozwoju w poszczególnych obszarach innowacyjności, bez wyraźnych słabości strukturalnych.

Pozostałymi dwoma województwami, które wyprzedziły w ogólnym zestawieniu Pomorze

były: śląskie oraz dolnośląskie. O ile dystans względem pierwszego z nich jest wyraźny, o tyle potencjał innowacyjny województwa pomorskiego jest bardzo zbliżony do drugiego. Jednocześnie Pomorze stabilnie utrzymuje zauważalną odległość względem kolejnych w rankingu regionów: łódzkiego oraz wielkopolskiego.

Przyjmując inne podejście do interpretacji rezultatów poszczególnych regionów pod względem innowacyjności – odmienne od dominującej w tym badaniu metody *benchmarkingu* – i opierając się bezpośrednio na wartościach uzyskanego wskaźnika syntetycznego, możliwe jest dokonanie podziału na województwa:

- najbardziej innowacyjne – mazowieckie (1,49) oraz małopolskie (1,08),

Mocne, przeciętne oraz słabe strony województwa pomorskiego – ujęcie syntetyczne

MOCNE STRONY

- 👍 najlepiej rozwinięty ekosystem gospodarczy
- 👍 2. pozycja pod względem poziomu rozwoju otoczenia społeczno-kulturowego
- 👍 3. pozycja pod względem innowacyjności przedsiębiorstw
- 👍 3. pozycja pod względem poziomu działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw
- 👍 5. pozycja pod względem dostępności wykwalifikowanych zasobów pracy
- 👍 5. pozycja pod względem poziomu rozwoju gospodarczego
- 👍 6. pozycja pod względem poziomu działalności badawczo-rozwojowej w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych
- 👍 6. pozycja pod względem efektywności działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw

PRZECIĘTNE

- 👉 9. pozycja pod względem efektywności działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych

Źródło: Opracowanie własne IBnGR

- ▶ wysoce innowacyjne – śląskie (0,80), dolnośląskie (0,53) oraz pomorskie (0,49),
- ▶ średnio innowacyjne – łódzkie (0,02) oraz wielkopolskie (0,01),
- ▶ nisko innowacyjne – podkarpackie (-0,34), lubelskie (-0,35), podlaskie (-0,37), kujawsko-pomorskie (-0,37), zachodniopomorskie (-0,38) oraz opolskie (-0,43),
- ▶ najmniej innowacyjne – lubuskie (-0,64), świętokrzyskie (-0,75) oraz warmińsko-mazurskie (-0,81).

W porównaniu z ubiegłoroczną edycją badania uwagę zwraca brak zmian w gronie liderów

(miejsca 1–5), przy czym ich kolejność pozostaje identyczna jak w 2024 r., co wskazuje na wyraźne ugruntowanie hierarchii najbardziej innowacyjnych regionów w Polsce. Najbardziej zauważalną zmianą względem 2025 r. jest awans województwa łódzkiego na 6. miejsce kosztem wielkopolskiego, a także awans województwa podkarpackiego na 8. pozycję. Największy awans – o 4 miejsca (z 13. na 9.) – odnotowało województwo lubelskie, natomiast największy spadek – o 3 pozycje – dotyczył województw: kujawsko-pomorskiego (z 8. na 11.) oraz opolskiego (z 10. na 13.). ■

OCENA EKSPERTA:

Innowacje w świecie uzbrojonej globalizacji

Jan M. Szomburg | Prezes Zarządu, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

Świat wchodzi w fazę uzbrojonej globalizacji, w której innowacje przestają być wyłącznie źródłem wzrostu gospodarczego, a coraz częściej stają się aktywnym strategicznym. Dotyczy to nie tylko technologii militarnych, lecz także rozwiązań cyfrowych, energetycznych, biologicznych czy infrastrukturalnych. Technologie są selektywnie chronione, reglamentowane i – w określonych obszarach – wykorzystywane jako instrument nacisku. Półprzewodniki, niegdyś traktowane jako neutralny komponent przemysłowy, stały się jednym z kluczowych zasobów geopolitycznych, objętych kontrolą eksportową i strategicznym nadzorem państw.

Zmiana ta nie jest abstrakcyjną korektą modelu gospodarczego, lecz reakcją na konkretne wstrząsy ostatnich lat: pandemię, zerwanie globalnych łańcuchów dostaw, wojnę w Ukrainie oraz narastającą rywalizację technologiczną między Stanami Zjednoczonymi a Chinami. Wstrząsy te podważyły założenie, że innowacje mogą funkcjonować poza logiką bezpieczeństwa i polityki. Jednocześnie zwiększyły presję na państwa, by działały szybciej i bardziej zdecydowanie – co sprawia, że kluczowe staje się nie tylko ile państwo wydaje, lecz jak to robi.

Jan Maria Szomburg – od grudnia 2020 r. Prezes Zarządu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową. Z IBnGR związany od 2005 r., gdzie pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu (2011–2020), Dyrektora Centrum Strategii Energetycznych (2011–2016), a wcześniej pracownika naukowego w obszarze badawczym „Przedsiębiorstwa i Innowacje”. Absolwent Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego.

7. Analiza porównawcza i wnioski badawcze

Niniejszy rozdział stanowi podsumowanie trzyletniego cyklu badań poświęconych innowacyjności województwa pomorskiego, w tym na tle pozostałych regionów Polski, obejmującego edycje za lata 2024–2026. Ujęcie porównawcze pozwala nie tylko ocenić bieżącą pozycję Pomorza, lecz przede wszystkim zidentyfikować kierunki zmian oraz mechanizmy kształtujące jego potencjał innowacyjny w czasie. Tym samym stanowi ono kontekst dla całościowych wniosków badawczych, umożliwiając odróżnienie zjawisk o charakterze trwałym od krótkookresowych wahań wynikających z bieżącej sytuacji gospodarczej.

Porównanie trzech edycji badania pokazuje, że układ najbardziej innowacyjnych regionów w Polsce pozostaje relatywnie stabilny. W latach 2024–2026 pierwsza piątka zestawienia syntetycznego nie uległa zmianie: liderem pozostaje województwo mazowieckie, za nim plasują się małopolskie, śląskie, dolnośląskie oraz pomorskie. Stabilność pozycji rankingowych nie oznacza jednak braku zmian w samych wynikach. Przeciwnie – w obrębie poszczególnych kategorii widoczne są przesunięcia wartości wskaźników, zmiany dystansów między regionami oraz zróżnicowana dynamika rozwoju poszczególnych komponentów innowacyjności. Stabilność miejsc w czołówce należy zatem interpretować nie jako statyczność badania, lecz jako potwierdzenie, że innowacyjność regionu jest zjawiskiem

głęboko strukturalnym, opartym na zasobach, instytucjach i specjalizacjach budowanych przez lata.

Z perspektywy Pomorza szczególnie istotne jest to, że w analizowanym okresie region utrzymał swoją pozycję w ścisłej czołówce, jednak zmiany wartości wskaźników syntetycznych w poszczególnych kategoriach wskazują na rosnącą presję konkurencyjną. W latach 2024–2026 widoczny jest wyraźny wzrost znaczenia czynników „twardych”, takich jak nakłady na działalność badawczo-rozwojową, zasoby kadrowe czy produktywność, w sensie ich rosnącego wpływu na zróżnicowanie wyników między regionami. Jednocześnie większą zmiennością charakteryzują się wskaźniki opisujące efekty działalności innowacyjnej. Oznacza to, że przy niezmienionej metodologii i wagach, komponenty wejściowe w większym stopniu determinują końcowe wyniki regionów, podczas gdy komponenty efektowe są bardziej podatne na krótkookresowe wahania. Taka rozbieżność jest spójna z przebiegiem procesów makroekonomicznych w tym okresie. W warunkach podwyższonej inflacji i wysokich stóp procentowych przedsiębiorstwa ograniczały skłonność do podejmowania ryzyka rynkowego (np. wprowadzania nowych produktów na szeroką skalę), jednocześnie utrzymując lub stopniowo zwiększając aktywność inwestycyjną w obszarze B+R, która ma charakter bardziej długookresowy i często jest współfinansowana ze środków publicznych.

W efekcie szybciej rosły komponenty związane z nakładami i zasobami, a wolniej – te dotyczące komercjalizacji.

W przypadku Pomorza mechanizm ten jest dobrze widoczny w relacji między działalnością badawczo-rozwojową przedsiębiorstw a innowacyjnością przedsiębiorstw. W latach 2024–2026 rośnie wartość wskaźnika B+R przedsiębiorstw, co oznacza zwiększenie nakładów oraz utrzymanie wysokiego poziomu zatrudnienia w tym obszarze. Jednocześnie pogorszeniu uległy wyniki w zakresie udziału przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych oraz odsetka przedsiębiorstw wprowadzających innowacje. Oznacza to, że większa aktywność badawczo-rozwojowa nie przełożyła się w krótkim okresie na proporcjonalny wzrost efektów rynkowych. Można to interpretować jako wydłużenie cyklu innowacyjnego – od fazy inwestycji i prac rozwojowych do momentu osiągnięcia efektów sprzedażowych – co jest zjawiskiem typowym w warunkach niepewności gospodarczej.

Podobna logika widoczna jest w kategorii poziomu rozwoju gospodarczego. Spadek wartości wskaźnika w 2026 r. przy jednoczesnym utrzymaniu relatywnie dobrych pozycji w większości wskaźników szczegółowych wskazuje, że pogorszenie miało charakter selektywny. Dotyczyło ono przede wszystkim produktywności w przetwórstwie przemysłowym, która jest silnie uzależniona od koniunktury zewnętrznej, kosztów energii oraz sytuacji w globalnych łańcuchach dostaw. W latach 2024–2026 czynniki te pozostawały pod presją – co mogło ograniczać dynamikę wartości dodanej – nawet przy relatywnie stabilnej sytuacji w innych obszarach gospodarki regionalnej.

Na tym tle relatywnie stabilne pozostają zasoby ludzkie oraz otoczenie społeczno-kulturowe. W obu przypadkach brak bardzo wyraźnych zmian wartości wskaźników i pozycji rankingowych wynika z charakteru tych czynników, które kształtują się w długim okresie i są mniej podatne na krótkookresowe wahania koniunktury. Jednocześnie ich stabilność pełni funkcję amortyzującą – ogranicza skalę wahań całkowitego poziomu innowacyjności regionu w sytuacji pogorszenia koniunktury w innych obszarach.

Szczególnie istotna z punktu widzenia Pomorza pozostaje konsekwentnie wysoka pozycja w zakresie ekosystemu gospodarczego. Utrzymanie 1. miejsca w tej kategorii w całym analizowanym okresie oznacza, że region dysponuje trwałym zapleczem instytucjonalnym i strukturalnym dla działalności innowacyjnej. W kontekście obserwowanych w Europie trendów – takich jak większa regionalizacja procesów gospodarczych, skracanie łańcuchów dostaw czy rosnąca rola lokalnych systemów innowacji – tego typu przewaga może zyskiwać na znaczeniu. Silny ekosystem zwiększa bowiem zdolność regionu do absorpcji inwestycji oraz adaptacji do zmieniających się warunków zewnętrznych.

Analiza wartości wskaźników syntetycznych pokazuje zarazem, że mimo stabilnych miejsc w rankingu zmienia się wewnętrzna struktura innowacyjności regionu. W przypadku Pomorza oznacza to przesunięcie ciężaru z obszarów związanych z efektami działalności innowacyjnej w stronę komponentów wejściowych – nakładów, zasobów i potencjału instytucjonalnego. Innymi słowy, region utrzymuje lub wzmacnia zdolność do tworzenia innowacji, lecz w mniejszym stopniu przekłada ją na bieżące wyniki rynkowe. Tego typu rozbieżność nie musi

mieć charakteru trwałego – może wynikać z cyklicznego opóźnienia między fazą inwestycyjną a fazą komercjalizacji – jednak jej utrzymywanie się w dłuższym okresie mogłoby wskazywać na bariery w transferze wiedzy lub skalowaniu innowacji.

Warto również podkreślić, że ograniczona skala rotacji w czołówce rankingu jest zjawiskiem naturalnym i zgodnym z obserwacjami na poziomie europejskim. Regiony najbardziej innowacyjne utrzymują swoje pozycje przez długi czas, ponieważ dysponują skumulowanymi przewagami – kapitałem ludzkim, zapleczem naukowym,

strukturą gospodarczą i sieciami współpracy. W tym kontekście stabilna pozycja Pomorza w latach 2024–2026 nie powinna być interpretowana jako brak postępu, lecz jako potwierdzenie jego trwałego zakorzenienia w grupie najbardziej rozwiniętych regionów kraju, przy jednoczesnej rosnącej złożoności procesów kształtujących jego innowacyjność. Taki sam wniosek dotyczy również pozostałych regionów tworzących w analizowanym okresie czołową piątkę rankingu – Mazowsza, Małopolski, Śląska i Dolnego Śląska – które wraz z Pomorzem tworzyły zestawienie najbardziej innowacyjnych polskich regionów. ■

OCENA EKSPERTA:

Kluczowa efektywność systemu wsparcia innowacji

Jan M. Szomburg | Prezes Zarządu, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

Bariery rozwoju innowacji w Polsce nie leżą dziś na etapie idei, lecz na etapie wdrożeń i skalowania. Państwo rzadko pełni rolę pierwszego klienta, a luka kapitałowa na etapie wzrostu sprzyja relokacji spółek, własności intelektualnej i decyzji poza kraj. W świecie uzbrojonej globalizacji oznacza to nie tylko utratę potencjalnych zysków, lecz także trwałe ograniczenie wpływu na kierunki rozwoju technologii istotnych dla bezpieczeństwa i konkurencyjności.

W tych warunkach pytanie o efektywność systemu wsparcia innowacji nabiera charakteru strategicznego. Ograniczone zasoby publiczne, w połączeniu z rosnącą rolą państwa, wymagają mechanizmów, które nie zastępują rynku, lecz wykorzystują go jako filtr ryzyka i narzędzie selekcji. Dla państwa o skali zasobów takiej jak Polska nieefektywność w tej sferze ma charakter strukturalny, a nie incydentalny.

Jan Maria Szomburg – od grudnia 2020 r. Prezes Zarządu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową. Z IBnGR związany od 2005 r., gdzie pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu (2011-2020), Dyrektora Centrum Strategii Energetycznych (2011-2016), a wcześniej pracownika naukowego w obszarze badawczym „Przedsiębiorstwa i Innowacje”. Absolwent Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego.

ZAŁĄCZNIK 1.

Szczegółowy spis danych statystycznych branych pod uwagę w ramach poszczególnych, zasadniczych grup (kategorii) czynników innowacyjności regionów, źródła danych oraz zakres czasowy

L.p.	Zasadnicze grupy (kategorie) czynników atrakcyjności inwestycyjnej regionów	Waga	L.p.	Dane statystyczne – wskaźniki szczegółowe wg grup (kategorii) czynników atrakcyjności inwestycyjnej regionów	Wartość	Data i źródło	Stymulanta / destymulanta
1.	Zasoby ludzkie	25	1.	Liczba studentów	n / km ²	2024 BDL GUS	1
			2.	liczby studentów kierunków szczególnie użytecznych z punktu widzenia tworzenia innowacji (na km ²) ²	n / km ²	2024 BDL GUS	1
			3.	Liczba pracujących w sektorach technologicznych oraz wiedzo- chłonnych	n / km ²	2024 Eurostat	1
2.	Innowacyjność przedsiębiorstw	15	1.	Nakłady na działalność inno- wacyjną w przedsiębiorstwach	zł / m ³	2024 BDL GUS	1
			2.	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	%	2024 BDL GUS	1
			3.	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów inno- wacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przed- siębiorstwach przemysłowych	%	2024 BDL GUS	1
			4.	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów inno- wacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przed- siębiorstwach usługowych	%	2024 BDL GUS	1
3.	Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw	10	1.	Nakłady na B+R w sektorze przedsiębiorstw	zł / m	2024 BDL GUS	1
			2.	Personel wewnętrzny B+R w sektorze przedsiębiorstw	n / m	2024 BDL GUS	1
4.	Efektywność działań badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw	10	1.	Zgłoszenia w UPRP podmiotów gospodarczych	n / m	2021-2025 BDL GUS	1
			2.	Patenty udzielone przez UPRP - podmioty gospodarcze	n / m	2021-2025 BDL GUS	1
			3.	Zgłoszenia wzorów użytkowych w UPRP	n / m	2021-2025 BDL GUS	1
			4.	Udzielone prawa ochronne dot. wzorów użytkowych przez UPRP	n / m	2021-2025 BDL GUS	1

2 kierunki biologiczne, fizyczne, matematyczne i statystyczne, technologie teleinformatyczne, inżynieria techniczna oraz medycyna

3 m = osoba (mieszkaniec danego regionu)

5.	Poziom rozwoju gospodarczego	10	1.	PKB	zł / m	2024 BDL GUS	1
			2.	Wartość dodana brutto na 1 pracującego w sektorze przetwórstwa przemysłowego (sekcja C)	zł / p ⁴	2024 BDL GUS	1
			3.	Udział nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw z branż innowacyjnych (PKD: 21, 26, 27, 28, 29, 30, 61, 62, 63, 71, 72) w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	%	2025 BDL GUS	1
			4.	Podmioty gospodarcze w usługach wyższego rzędu (sekcje J-R)	n / m	2025 BDL GUS	1
6.	Ekosystem gospodarczy	10	1.	Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	-	2025 BDL GUS	1
			2.	Personel wewnętrzny B+R (ogółem)	n / m	2024 BDL GUS	1
			3.	Podmioty gospodarcze z sekcji C (przetwórstwo przemysłowe)	n / m	2024 BDL GUS	1
7.	Otoczenie społeczno-kulturowe	10	1.	Odsetek studentów cudzoziemców	%	2024 BDL GUS	1
			2.	Migracje zagraniczne na pobyt stały – zameldowania	n / m	2024 BDL GUS	1
			3.	Migracje międzywojewódzkie na pobyt stały - stosunek liczby wymeldowań do zameldowań osób w wieku 20–40 lat	-	2024 BDL GUS	-1
			4.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	n / m	2025 BDL GUS	1
			5.	Uczestnicy imprez artystyczno-sportowych	n / m	2025 BDL GUS	1
			6.	Liczba ludności na 1 miejsce w teatrach i instytucjach muzycznych	m / n	2025 BDL GUS	1
8.	Działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym	5	1.	Nakłady na B+R w sektorze szkolnictwa wyższego	zł / m	2024 BDL GUS	1
			2.	Personel wewnętrzny B+R w sektorze szkolnictwa wyższego	n / m	2024 BDL GUS	1
9.	Efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych	5	1.	Zgłoszenia w UPRP jednostek naukowych, szkół wyższych	n / m	2021-2025 BDL GUS	1
			2.	Patenty udzielone przez UPRP - podmioty gospodarcze	n / m	2021-2025 BDL GUS	1
			3.	Zgłoszenia wzorów użytkowych w UPRP	n / m	2021-2025 BDL GUS	1
			4.	Udzielone prawa ochronne dot. wzorów użytkowych przez UPRP	n / m	2021-2025 BDL GUS	1

4 p = pracujący w sektorze przetwórstwa przemysłowego w danym regionie

SPIS TABEL

Tabela 1	Zasadnicze grupy (kategorie) czynników innowacyjności regionów oraz przypisana im waga	9
Tabela 2	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Zasoby ludzkie” na tle polskich regionów	17
Tabela 3	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Innowacyjność przedsiębiorstw” na tle polskich regionów	19
Tabela 4	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw” na tle polskich regionów	21
Tabela 5	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach” na tle polskich regionów	23
Tabela 6	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Poziom rozwoju gospodarczego” na tle polskich regionów	26
Tabela 7	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Ekosystem gospodarczy” na tle polskich regionów	28
Tabela 8	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Otoczenie społeczno-kulturowe” na tle polskich regionów	30
Tabela 9	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym” na tle polskich regionów	33
Tabela 10	Wynik województwa pomorskiego w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych” na tle polskich regionów	35
Tabela 11	Województwa według pozycji w poszczególnych kategoriach innowacyjności	37

SPIS KARTOGRAMÓW

Kartogram 1	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Zasoby ludzkie”	16
Kartogram 2	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Innowacyjność przedsiębiorstw”	18
Kartogram 3	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw”	20
Kartogram 4	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach”	22
Kartogram 5	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Poziom rozwoju gospodarczego”	25
Kartogram 6	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Ekosystem gospodarczy”	27
Kartogram 7	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Otoczenie społeczno-kulturowe”	29
Kartogram 8	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Działalność badawczo-rozwojowa w szkolnictwie wyższym”	32
Kartogram 9	Klasyfikacja polskich regionów w grupie czynników „Efektywność działań badawczo-rozwojowych w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych”	34
Kartogram 10	Klasyfikacja polskich regionów – analiza syntetyczna	36

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Pomorski
Przegląd
Gospodarczy